

MTK-Keski-Suomi Toimintakertomus 2024

Sisällysluettelo 108. toimintavuosi

Puheenjohtajan katsaus 2024.....	3
MTK-Keski-Suomi ry.....	4
Toimintakertomus 2024.....	5
Hallinto ja johtokunnan toiminta	9
Kannanotot, tiedotteet ja lausunnot vuosi 2024.....	12
Kevätkokous.....	13
Syyskokous	17
Maaseutunuorten valiokunta, nuorten toiminta	21
Metsänomistajien maakunnallinen edunvalvonta Keski-Suomessa 2024.....	24
Ilmastonmuutokseen varautuva viljelijä -hankkeen toiminta	26
Edustajat valiokunnissa 2024	28
Itä- ja Keski-Suomen MTK-liittojen yhteiset valiokunnat 2024	28
Keski-Suomen edustajat MTK:ssa ja sen valiokunnissa 2023.....	28
Itä- ja Keski-Suomen MTK-liittojen valiokuntien toiminta	29
MTK-Keski-Suomen jäsenet 31.12.2024.....	40
Yhteisöjäsenet	40
MTK-Keski-Suomen tilinpäätös 2024	41
Toimintakertomus 2024 Keski-Suomen Maataloustuottajain Säätiö	42
MTK-Keski-Suomen toimintasuunnitelma vuodelle 2025	43
MTK-Keski-Suomen talousarvio vuodelle 2025	47
MTK-Keski-Suomi ry:n paikallisyhdistykset vuodelle 2025.....	48

Kansikuva: Laitumelle lasku- tapahtuma, Saarijärvi Tarvaala

Puheenjohtajan katsaus 2024

Huoltovarmuus puhututti vuoden aikana edelleen niin päättävässä asemassa olevia, kuin muita kansalaisia. Mielenpitoita asiaan on monenlaisia, mutta suurelta osin sanoma on se, että omavaraisuus tulee olla peruselintarvikkeiden osalta kotimaassa tuotetussa ruuassa.

Oikeaan huoltovarmuuteen ei riitä hallinnon suunnitelmat ja kauniit puheet tilanteessa, jossa on markkinahäiriö ja ulkomaan kauppa estyy syystä tai toisesta. Se on yhteiskunnalle vakava tilanne.

Todellinen huoltovarmuus on toimivaa, kannattavaa ja kehittyvää alkutuotantoa, täytyy olla näkemys, että tuotteista saa toimeentulon sekä pystyy kehittämään omaa yritystään. Tällä hetkellä tilanne ei ole näin ja suuri joukko luopuu tuotannosta eikä uusia nuoria jatkajia ole riittävästi turvaamaa tuotantoa ja sen tasoa.

Rahoituksen saannin vaikeudet sekä sen hinta vaikeuttaa edelleen uusia hankkeita ja tilakauppoja. Viljelijöiden keski-ikä nousee ja alle 35-vuotiaiden osuus on jo alle 7 %. Tämä kehitys on saatava käännettyä, jos huoltovarmuus halutaan säilyttää tässä maassa.

Maatalouden yrittäjätulo laski edellisestä vuodesta ja edelleen jäädään koko ajan jälkeen muusta yhteiskunnasta verraten ansiotasoon. Samaan aikaan elintarvikkeita myyvät kaupat tekevät ennätystulosta ja investoivat rajusti kiinteistöihin, vaikka meillä kyllä Suomessa on riittävästi kauppapinta-alaa asiakkaisiin nähden.

Hallitusohjelman kirjaukset ovat osalta toteutumassa, mutta ei aivan siinä laajuudessa kuin odotettiin. Olisi toivottavaa, että hallitus noudattaa omaa ohjelmaansa. Monta asiaa on saatu eteenpäin, esimerkiksi Välitä viljelijästä -hankkeen vakinaistaminen ja metsävähennyksen päivitys, vain muutamia mainitakseni.

Sitä vastoin sähkömarkkinalain linjakorvaukset, aktiivililjelijän määrittäminen, omaisuuden suoja (ns. harmaasuojelussa, jossa suojele toteutuu, mutta ei ole oikeutettu korvauksiin) ei ole edennyt riittävästi.

Ravintosuositus päivitettiin uuteen muotoon, jossa otettiin vain yksi näkökulma huomioon ja se on ilmasto. Suositus on valmisteltu ilman asiantuntemusta sekä perehtymättä kokonaisuuteen, myös suosituksen vaikutukset ovat jääneet arvioimatta: ruokaturva, huoltovarmuus, maittavuus, käytettävyys ja talous sekä kotimainen työllistäminen.

Emme ole onnistuneet riittävästi kaikelta osin edunvalvonnassa mm. markkinan ja talouden osalta. Järjestön täytyy pystyä parempaan. Mutta ilman järjestöä niin moni asia olisi vielä heikommin, sillä vain yhtenäinen, riittävän korkean järjestymisasteen omaava toimija saa ajettua jäsenien etuja ja vaikuttaa päätösten tekoon yhteiskunnassa, jossa yhä vähemmän tunnetaan ja tiedetään alkutuotannosta miitään sekä eletään mielikuvien maailmassa.

Metsäsektorin markkinat toimivat ja puukauppaa käydään aktiivisesti, kaikilla puolajilla on kysyntää. Leimikot kannattaa kilpailuttaa ja hoitaa rästityöt metsässä, sillä hoidettu metsä kasvaa ja tuottaa lisäarvoa samalla sitoen hiiltä maaperään ja puustoon.

Hyvää kevään odotusta kaikille ja menestystä tämä vaativan elinkeinon parissa.

Juhana Jalkanen

MTK-Keski-Suomi ry

Johtokunta 2024

Juhana Jalkanen	Laukaa	
- puheenjohtaja		2021 -
- varapuheenjohtaja		2017 - 2020
- johtokunnan jäsen		2013 -
Tomi Ahonen	Uurainen	2016 -
- varapuheenjohtaja		2021 -
Paavo Hienola	Jämsän seutu	2017 -
Lauri Jaatinen	Toivakka	2021 -
Veera Kantonen	Saarijärvi	2024 -
Maija Laahanen	Viitasaari	2020 -
Jarkko Nurminen	Korpilahti-Muurame	2019 -2024
Jani Rantanen	Joutsa	2018 -
Janne Riihonen	Keurusseutu	2019 -

Toimihenkilöt 2024

Antti Waris, toiminnanjohtaja

Sari Hintikka, järjestöasiantuntija

Anniina Lahtinen, Hankeasiantuntija Ilmastomuutokseen varautuva viljelijä- hanke, 50 % työaika

MTK-Keski-Suomi

Johtokunta 2025

Jalkanen Juhana, pj 0400 665 434 juhana.jalkanen@pp.inet.fi	Ahonen Tomi, vpj 050 302 0361 tomi.ahonen@koivurannantila.fi	Hienola Paavo 040 728 0325 paavo.hienola@gmail.com
Jaatinen Lauri 0400 648985 laurijaatinen1@gmail.com	Kantonen Veera 044 293 9803 riikka.kananen@gmail.com	Laahanen Maija 040 5331602 majjalaahanen@gmail.com
Kananen Riikka 050 430 2141 riikka.kananen@gmail.com	Rantanen Jani 040 588 0749 jani.rantanen@pp.inet.fi	Riihonen Janne 040 588 0749 janneriihonen@gmail.com

MTK-Keski-Suomen toimisto
Keskustie 20 C,
40100 JYVÄSKYLÄ

Nettisivut: <https://keski-suomi.mtk.fi>
Facebook: www.facebook.com/mtk.keskisuomi
Instagram: mtk_keski_suomi
Youtube: mtkkeski-suomi747
TikTok: mtkkeskisuomiry

Toimihenkilöt:

Antti Waris	Sari Hintikka
Toiminnanjohtaja	Järjestöasiantuntija
0400 486 354	050 569 9830

Taloushallinto: Liisa Pennanen, MTK Pohjois-Suomi

Toimintakertomus 2024

MTK-Keski-Suomi ry on Keski-Suomen alueella toimiva maa- ja metsätalouden harjoittajien sekä maaseutuyrittäjien talouspoliittinen ammatti- ja etujärjestö. Järjestön tavoitteena on turvata ja kehittää maatilayritysten toimintaedellytyksiä sekä edistää jäsenistön yrittämismahdollisuuksia. Erityistä huomiota kiinnitetään maanomistajien oikeuksien puolustamiseen ja luonnonvarojen kestävän käytön varmistamiseen muuttuvassa toimintaympäristössä.

MTK-Keski-Suomi pyrkii aktiivisesti vaikuttamaan maaseudun elinvoimaisuuden säilyttämiseen ja kehittämiseen. Järjestön toiminnan päämääränä on asuttu ja elinvoimainen maaseutu, jossa jäsenet voivat hyvin sekä henkisesti että taloudellisesti. Tämä saavutetaan muun muassa osallistumalla maakunnalliseen edunvalvontaan, kuten maakuntakaavoitukseen ja ympäristölupaprosesseihin, sekä tekemällä yhteistyötä paikallisten ja alueellisten sidosryhmien kanssa.

Järjestön toiminta perustuu MTK:n yhteisiin tavoitteisiin, ja se on sitoutunut niiden mukaiseen suunnitteluun ja toteutukseen Keski-Suomessa. MTK-Keski-Suomessa on noin 5 400 viljelijä- ja metsänomistajajäsentä, ja alueella toimii 16 MTK-yhdistystä, jotka ovat paikallisia edunvalvojia ja vaikuttajia.

MTK-Keski-Suomi tarjoaa jäsenilleen myös koulutusta ja neuvontaa ammattiasioissa, järjestää kursseja ja vapaa-ajan tapahtumia sekä osallistuu EU-rahoitteiseen hanketoimintaan. Näin pyritään lisäämään maatalousyrittäjien osaamista ja ammattitaitoa sekä edistämään uusien toimintamallien ja innovaatioiden käyttöönottoa.

Yhteistyö muiden alueellisten toimijoiden, kuten Keski-Suomen Kauppakamarin, Keski-Suomen Yrittäjien Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus), aluehallintoviraston (AVI), maakuntaliiton ja metsäkeskuksen kanssa on olennainen osa järjestön toimintaa. Tämän yhteistyön avulla pyritään vaikuttamaan maakunnan kehittämiseen ja varmistamaan, että maaseudun elinkeinojen ja asukkaiden tarpeet otetaan huomioon päätöksenteossa.

MTK-Keski-Suomi on myös mukana erilaisissa hankkeissa, ohjaus- tai seurantaryhmissä tai jopa osatoeuttajana.

Näiden toimien kautta MTK-Keski-Suomi pyrkii varmistamaan, että maaseudun elinkeinot säilyvät kannattavina ja arvostettuina, ja että maaseutu pysyy elinvoimaisena osana suomalaista yhteiskuntaa.

Tämän me teimme vuonna 2024 – tiivistelmä toiminnasta

Vuosi 2024 oli MTK-Keski-Suomi ry:lle merkittävä ajanjakso, joka sisälsi monipuolisia tapahtumia, tiivistä yhteistyötä sidosryhmien kanssa sekä aktiivista edunvalvontaa. Toimintamme keskiössä olivat jäsenistömme etujen ajaminen, maaseudun elinvoimaisuuden edistäminen ja kestävän kehityksen periaatteiden noudattaminen. Toimintavuoden aikana liitossa aloitti uusi toiminnanjohtaja ja henkilöstövaihdoksien myötä uusia kehittämissuuntia otettiin käyttöön.

Alkuvuoden sidosryhmätapaamiset

Vuoden alussa panostimme vahvasti sidosryhmäyhteistyöhön ja itsemme tunnetuksi tekemiseen keskeisten sidosryhmien kanssa. Tapasimme muun muassa Keskimään ylimmän johdon, maakuntajohtajan, Keski-Suomen Yrittäjien operatiivisen- ja hallinnollisen johdon, ELY-keskuksen maaseutuyksikön päällikön, kansanedustajia sekä Keski-Suomen kauppakamarin edustajia. Nämä tapaamiset loivat perustan hedelmälliselle yhteistyölle ja mahdollistivat liittymisemme Keski-Suomen kauppakamarin jäseneksi. Jäsenyys kauppakamarissa vahvisti asemaamme alueellisena vaikuttajana ja tarjosi uusia verkostoitumismahdollisuuksia. Samalla tiivis sidosryhmätyö antaa tarvittaessa maakunnallisella edunvalvonnalle entistä leveämmät hartiat ja kuuluvamman äänen toimia. Tiivissidosryhmäyhteistyö ei tarkoita, että oma asiamme olisi muiden asiaa tai toisinpäin, vain sitä, että yhdessä meillä voi olla parempi vaikuttamismahdollisuus niihin asioihin, mitä syyskokous vuosisuunnitelmissaan linjaa.

Kuva 1 Kansanedustaja Anne Kalmari johtokunnan vieraana

Ruokamarssi ja maaseudun elinvoimaisuus

Maaliskuussa osallistuimme valtakunnalliseen Ruokamarssi-tapahtumaan, joka järjestettiin Kuopion torilla. Tapahtuman tavoitteena oli tuoda esille maataloustuottajien merkitys yhteiskunnassa ja herättää keskustelua ruokaketjun oikeudenmukaisuudesta. Ruokamarssi keräsi laajasti huomiota ja vahvisti yhteisöllisyyttä tuottajien keskuudessa. Tapahtuma sai osakseen myös kritiikkiä, miksi ei tällä kertaa

menty Senaatintorille, mutta välillä on tarpeen etsiä uusia keinoja vaikuttaa ja kokeilla uusia väyliä. Voi tulla vielä aika, milloin tie vie myös jälleen Senaatintorille.

Kuva 2. Ruokamarssi Kuopion torilla

Julkaisutoiminta ja tiedonvälitys

Kevään aikana julkaisimme jäsenistöllemme suunnatun Neliveto-lehden, joka sisälsi ajankohtaista tietoa maataloudesta, metsätaloudesta ja maaseutuyrittäjyydestä. Lehti sai positiivista palautetta jäseniltämme ja vahvisti tiedonvälitystä sekä yhteisöllisyyttä. Lehti valmisteltiin yhteistyössä IKS-alueen liittojen kanssa, eli mukana olivat MTK liitot Keski-Suomesta, Pohjois-Savosta, Etelä-Savosta ja Pohjois-Karjalasta. Teimme myös kannanottoja ja tiedotteita liiton ja liiton alaisten valiokuntien nimissä, mitkä on tuotu esiin myöhemmin tässä vuosikertomuksessa.

Järjestimme vuoden aikana useita koulutustilaisuuksia jäsenistöllemme. Erityisesti turvepeltojen käyttöön ja ympäristövaikutuksiin keskittyvät koulutukset olivat suosittuja. Tämän lisäksi koulutuksia meillä oli ympäristö- ja maankäyttöön liittyviä koulutuksia sekä erillinen ympäristöasiamiehille

suunnattu koulutus. Viestimme aktiivisesti tarjoamista omista ja muiden MTK-liitojen sekä Keskusliiton tarjoamista koulutuksista jäsenistöllemme. Jäsenpostimme on tavoittanut entistä paremmin jäsenemme, ja monet ovatkin käyneet jäsenrekisteri Oivassa päivittämässä sähköpostiosoitteensa.

Kesällä olimme aktiivisesti mukana perinteisen Laitumelle lasku -tapahtuman organisoinnissa Saarijärven Tarvaalassa, joka keräsi runsaasti osallistujia. Tapahtuma symboloi kesän alkamista ja korosti maatalouden merkitystä alueellamme. Elokuussa aloitimme ylimaakunnallisen hankkeen suunnittelun yhteistyössä naapuriliittojen kanssa, tavoitteena kehittää uusia toimintamalleja maaseudun elinvoimaisuuden vahvistamiseksi.

Syyskuussa teimme edunvalvontamatkan Brysseliin yhteistyössä Sitran kanssa. Matkan aikana tapasimme EU-päättäjiä ja keskustelimme maatalouden tulevaisuudesta sekä rahoitusmahdollisuuksista. Lokakuussa isännöimme maaseutunuorten syysparlamenttia Jyväskylässä, jossa nuoret tuottajat koontuivat keskustelemaan alan haasteista ja mahdollisuuksista.

Vuoden päätös ja tulevaisuuden näkymät

Vuoden lopussa järjestimme syyskokouksen Saarijärvellä Biotalousinstituutissa, jossa käsiteltiin tulevan vuoden toimintasuunnitelmaa ja strategisia linjauksia.

Kaiken kaikkiaan vuosi 2024 oli MTK-Keski-Suomi ry:lle aktiivinen ja monipuolinen. Onnistuimme vahvistamaan asemaamme alueellisena vaikuttajana, syventämään yhteistyötä sidosryhmien kanssa ja tarjoamaan jäsenistöllemme monipuolisia palveluita. Kiitämme kaikkia jäseniämme aktiivisesta osallistumisesta ja sitoutumisesta yhteisiin tavoitteisiin. Jatkamme työtä maaseudun elinvoimaisuuden ja jäsentemme etujen puolustamiseksi myös tulevina vuosina.

MTK-Keski-Suomi on ollut aktiivisesti mukana jäsenkunnan toimintoihin liittyvissä ja maaseudun yritystoimintaa ja asukkaiden palveluita kehittävässä hankkeissa. Pääsääntöisesti työ on ollut osallistumista hankkeen ohjausryhmiin, palavereihin sekä hankkeista viestimistä jäsenistölle.

- Välitilä viljelijästä – toiminnan viestintä ja kehittämistilaisuuksiin osallistuminen sekä yhteistyö.
- Muki-hankkeen ohjausryhmätyöskentely (tälle jatkohanke KeMu)
- Finnish Future Farm -hanke (ohjausryhmässä)
- Datapellon raivaajat -hanke (ohjausryhmässä)
- KeKeMa -hanke (ohjausryhmässä)
- NEVALA -hanke (ohjausryhmässä)
- LUMOAVA -hanke
- Keski-Suomen Kestävät Kylät (ohjausryhmässä)
- JÄSMY -hanke (seurantaryhmässä)
- Biotalousinstituutin neuvottelukunta
- Yrityskylä

Itä- ja Keski-Suomen yhteistyöalueella pidettiin myös yhteinen toimihenkilökokous, joka oli Kuopiossa MTK-Pohjois-Savon järjestämänä.

Itä- ja Keski-Suomen luottamushenkilöpäivät järjestettiin Savonlinnassa keväällä.

Suomalaisen ruuan edistäminen ja kuluttajatyö

MTK:n Kokkaa kotimaista -kampanja tuotti valmiit oppimateriaalipaketit yläkoulun kotitalouden opetukseen. Keski-Suomessa noin kymmenen yhdistystä kontaktoi yläkouluja ja järjesti kotitalousopettajien kanssa yhdessä kampanjan kahdeksaluokkalaisille. Yhdistykset hankkivat Kokkaa Kotimaista -ruokakassit ja toimittivat ne koululle. Seitsemän koulua pääsi nauttimaan MTK yhdistysten toimittamien ruoka-aineiden ja itse tekemisen tuottamasta ruokanautinnosta. Keskusliitto rahoitti kampanjan ruoka-aineet ja yhdistysten osuus oli käytännön työ oppilaitosten kanssa. Tämä on hyvä ja toimiva konsepti suomalaisen ruuantuotannon esiintuonnissa ja edistämisessä.

Toimintaryhmät ja yhteistyö

MTK-Keski-Suomi on osallistunut Keski-Suomen ELY-keskuksen neuvottelukunnan toimintaan jäsenenä. MTK-Keski-Suomi on ollut mukana vesienhoidon yhteistyöryhmässä, tuoden työskentelyyn maanomistajien ja luonnonvara-alan yrittäjien näkökulmia Keski-Suomen alueen vesienhoidon toimenpiteiden suunnitteluun.

Maakunnan yhteistyöryhmä (MYR) on lakisääteinen toimielin, joka linjaa maakunnan kehittämistä ja EU-tukien jakoa alueellaan. Liiton edustajana on toiminut Tero Lahti. Vuodesta 2025 liiton varsinaisena edustajana on Juhana Jalkanen ja varaedustajana Antti Waris

Länsi-Suomen aluehallintoviraston tilavalvonta- ja lupafoorumissa on MTK-Keski-Suomen puheenjohtaja ollut edustamassa jäsenkuntaa.

Luonnonvara-alan koulutuksen neuvottelukunta kokoaa yhteen työelämän yhteistyötahoja. Se seuraa ja tekee ehdotuksia opetussuunnitelmien sekä koulutustarjonnan kehittämiseksi työelämän ja yhteiskunnan tarpeita vastaavaksi. Edustajana kokouksissa on toiminnanjohtaja.

Hallinto ja johtokunnan toiminta

MTK-Keski-Suomen johtokuntaan ovat toimintavuonna kuuluneet puheenjohtaja Juhana Jalkanen Laukaasta sekä varapuheenjohtaja Tomi Ahonen, Uurainen, Paavo Hienola Jämsä, Lauri Jaatinen Toivakka, Veera Kantonen Saarijärvi, Maija Laahanen Viitasaari, Jarkko Nurminen Korpilahti-Muurame, Jani Rantanen Joutsa ja Janne Riihonen Keuruu. Johtokunnan sihteerinä on toiminut toiminnanjohtaja Antti Waris. Johtokunnan kokouksiin on kutsuttu myös MTK:n johtokunnan 2. puheenjohtaja. Johtokunta piti toimintavuoden aikana yhteensä viisi (5) kokousta.

Liiton työvaliokunnan muodostivat puheenjohtaja Juhana Jalkanen, varapuheenjohtaja Tomi Ahonen ja toiminnanjohtaja Antti Waris. Työvaliokunta kaksi (2) kertaa toimintavuoden aikana.

MTK:n valtuuskunnassa liiton edustajana olivat Juhana Jalkanen, Tomi Ahonen ja Maija Laahanen. Varajäseninä Lauri Jaatinen/Jani Rantanen/Riikka Kananen. Varajäsenten kutsuminen tehdään arpajärjestyksessä, eikä varsinaisille jäsenille ole henkilökohtaisia varajäseniä.

Liiton kevätkokous pidettiin Jyväskylässä tiistaina 9.4.2024, jossa osallistujia oli 13 yhdistyksestä. Yhteisöjäsenien edustajia oli paikalla 3. Kokouksessa oli yhteensä 29 äänioikeutettua edustajaa. Muita kokousvieraita oli 12. Muiden osallistujien kanssa kokouksessa oli paikalla yhteensä 51 osallistujaa.

Syyskokous pidettiin Itsenäisyyspäivän alla torstaina 5.12.2024 Saarijärvellä Jyväskylän ammattikorkeakoulun Biotalousinstituutissa. Kokouksessa edustajia oli 15 yhdistyksestä. Yhteisöjäsenien edustajia oli paikalla 3. Kokouksessa oli yhteensä 36 äänioikeutettua edustajaa. Muiden osallistujien kanssa kokouksessa oli paikalla yhteensä 44 osallistujaa.

MTK-Keski-Suomen johtokunnan kokoukset

11.1.2024 Johtokunnan järjestäytyminen, ja työvaliokunnan nimeäminen

Johto kunta järjestäytyi, sekä MTK-Keski-Suomen edustajat valittiin Itä- ja Keski-Suomen valiokuntiin ja Keski-Suomen nuorten- ja metsävaliokunnan jäsenten valinnat.

15.3.2024 Johtokunnan toimintakertomus ja tilinpäätöksen esittely vuodelta 2022 sekä autotalliosakkeen hankinta

Johtokunta hyväksyi valtuuksia uusille käyttäjille, vahvisti kevätkokouspaikan ja tarkasti johtokunnan toimintakertomuksen. Samalla johtokunta käsitteli MTK-Keski-Suomen vuoden 2023 tilinpäätöksen liitteineen. Samalla johtokunta päätti edesauttaa Juhta-järjestökärryn säilymistä myös tuleville vuosille ja päätti hankkia Maatalosta autotalliosakkeen säilytystä varten.

Tero Lahti toi myös terveiset keskusliitosta.

09.4.2024 Liiton kevätkokous

13.5.2024 Markkinat haltuun- hanke, Maatalousyrittäjien työterveyshuollon puitesopimus & tapahtumasuunnittelu

Kokouksessa hyväksyi markkinat haltuun- hankkeen kustannusvaikutukset liitolle, sillä yksimielisesti todettiin viennin kasvattamisen olevan elinehto suomalaisen ruuantuotannon kannattavuudelle nykyisessä markkinatilanteessa. MTK päivitti valtakunnallisesti maatalousyrittäjien työterveyshuollon puitesopimuksen Mehiläisen kanssa ja Keski-Suomi on nyt kauttaaltaan mukana sopimuksen myötä.

20.9.2024 LähiTapiolan vierailu, Jäsensihteeripalvelut ja liiton taloustilanteen seuranta

Johtokunta kokoontui LähiTapiola Keski-Suomen tiloihin kuulemaan keskeisen yhteistyökumppanin näkemyksiä liiton maaseutualueen tilanteesta vakuutusyhtiön silmin. Kokouksessa hyväksyttiin myös yksimielisesti jäsensihteeripalveluiden myyminen liiton yhdistyksille, millä voidaan parantaa yhdistysten jäsenpalveluita sekä mahdollisuutta resursoida toimintaa entistä paremmin jäsenen suuntaan. Kokouksessa käytiin keskustelua toimintavuoden operatiivisen johtamisen poikkeustilanteista ja sen rankoista kustannusvaikutuksista liiton talouteen. Kokouksessa valmistauduttiin sijoitusten realisointiin tilanteen tasapainottamiseksi.

2.12.2024 Johtokunnan käsittely syyskokoukseen vietävistä asioista, sekä ohjeistuksien päivittäminen.

Johtokunta käsitteli asiaankuuluvasti myöhemmin tulevalle liiton vuosikokoukselle kuuluvat johtokunnan ja valiokuntien jäsenten, edustajien ja tilintarkastajan palkkiot ja kulkorvaukset vuodelle 2025 sekä liiton talousarvion ja toimintasuunnitelman. Samalla tehtiin päivityksiä toimihenkilöiden työpaikkaohjeeseen.

5.12.2024 Liiton syyskokous

Johtokunnan kokoukset 2024							
Paikka	Keuruu	Maatalo	Maatalo	Jyväskylä	Maatalo		Yhteensä
Pvm.	11.1.	15.3.	13.5.	20.9.	2.12.		
Ahonen	X	X	X	X	X		5/5
Hienola	X	X	X	X	X		5/5
Jaatinen	X	X	X (e)	X	X		5/5
Jalkanen	X	-	X	X	X		4/5
Kantonen	X	X	-	X (e)	-		3/5
Laahaniemi	X	X	X	X	-		4/5
Nurminen	X	X	-	-	-		2/5
Rantanen	X	X	X	X (e)	-		4/5
Riihonen	X	X	X (e)	X (e)	X		5/5
* (e) = etänä							
MTK johtokunnan 2. pj							
Lahti	X	X	X	X	-		
Osallistuja/kokous	10/10	9/10	8/10	9/10	5/10		

Taulukko 1. Johtokunnan kokousosallistuminen 2024

Henkilöstö

MTK-Keski-Suomen henkilöstön toimintavuonna muodostivat toiminnanjohtaja Antti Waris, järjestöasiantuntija Sari Hintikka sekä hankeasiantuntija Anniina Lahtinen. MTK-Pohjois-Suomen kanssa on tehty yhteistyösopimus taloushallintopalveluiden hankinnasta. Taloushallintopalvelut on tehnyt ansiokkaasti MTK-Pohjois-Suomessa työsuhteessa oleva toimistosihteeri Liisa Pennanen Oulusta. Toimintatapa hyödyttää kumpaankin osapuolta ja vahvistaa osaltaan liitojen tulevaisuutta. Toimintavuonna on siirrytty pitkälti sähköiseen taloushallintoon yhteisiä selkeitä toimintamalleja ja prosesseja. Tavoitteena on myös yhteistyön edelleen kehittyminen pitkällä tähtäimellä.

Talous

MTK-Keski-Suomen tilikauden tulos vuodelta 2024 on -77.390,04 euroa alijäämäinen.

Varsinaisen toiminnan tuotot olivat yhteensä 44.643,78 euroa, joka on -11 168,77 vähemmän kuin edeltävänä toimintavuonna, tuottojen väheneminen johtuu muun muassa IMVV-hankkeen päättymisestä toimintavuonna. Varsinaisen toiminnan kulut olivat yhteensä -369 339,94 euroa. Varsinaisen toiminnan kulujäämäksi muodostui -324 696,16 euroa, jolloin muutos (kasvaneita varsinaisen toiminnan kuluja ja pienentyneitä tuottoja) edelliseen vuoteen on 92 266,91 euroa. Kasvua selittää kasvaneet henkilöstökulut (+ 87 676,43), kun taas säästöä on tullut muun muassa matka- ja toimistokuluista. Esimerkiksi muista varsinaisen toiminnan kuluista on säästetty 9 132,71 euroa. Kasvaneet henkilöstökulut ovat pääosin kertaluonteisia ja aiheutuivat henkilöstövaihdoksista.

Pienentyneet tuotot ja pääosin väliaikaiset henkilöstökulut ovatkin yhteensä 98 845,2, mikä on enemmän kuin varsinaisen toiminnan negatiivinen kulujäämämuutos 92 266,91. Säästötoimenpiteillä tilannetta on siis saatu tasapainotettua poikkeukselliseen kuluvuoteen, vaikka liikkumavara on pientä.

Varainhankinnan tuotot olivat yhteensä 218 849,52 euroa, jossa ovat mukana jäsenmaksu yhteisöiltä ja MTK:n maksama jäsenmaksu liitoille. Vuoden 2024 jäsenmaksu ei sisältänyt enää turvaa, ettei se tulisi laskemaan alle edellisen vuoden jäsenmaksutulojen alle. Yhteisö- ja kannatusjäsenten jäsenmaksuja on saatu yhteensä 6 090,44, joka on 111,14 euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Sijoitustoiminnan tuotot muodostuvat kahden asunnon vuokratuloista, pienen osakesalkun osinkotuotoista sekä liittotilillä oleville varoille maksetuista korkotuotoista. Tuotot näistä olivat vuonna 2024 yhteensä 28 291,54 euroa. Sijoitustoiminnan kulut olivat 2024 vuonna -7 904,94 euroa.

Riskit

MTK-Keski-Suomen sijoitus- ja rahoitustoiminta tuo pienen lisän toiminnan rahoittamiseen. Evli-rahastosijoitus hajauttaa sijoituksen useisiin kohteisiin, ja sen kirjanpitoarvo on tilin päätöksessä 2024 liki 430.000 euroa. Vuokra-asuntojen kohdalla asukkaiden pysyvyys on merkittävä tekijä tuottoon, ja toimintavuonna kokeiltiin erinomaisella menestyksellä vuokra-asuntovälitystä vuokralaisten hankinnassa.

Taloudellisia riskejä aiheuttaa myös maatalouden kokonaisvaltainen rakennekehitys suhteessa yhdistyksien järjestäytymisasteeseen.

MTK-Keski-Suomi ry:n toiminnassa on myös toiminnallisia riskejä. Riski muodostuu pienestä henkilöstömäärästä ja tehtävien tuomasta osaamistarpeen laajuudesta. Pienenevillä henkilötyövuosilla hoidetaan kasvavaa tehtävämäärää. Merkityksellinen toiminnallinen riski on se, ettei toiminnoissa ei ole varahenkilöjärjestelmää. Henkilöstöriskiä pyritään hallitsemaan laadukkaalla työterveyshuollolla ja huolehtimalla työntekijöiden jaksamisesta aiempaa tehokkaammin.

Kannanotot, tiedotteet ja lausunnot vuosi 2024

- 30.08.2024 Lausunto: VN/25102/2023 Hallituksen esitysluonnos eduskunnalle valtion aluehallinto-uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi
- 16.08.2024 Lausunto: Luonnoksesta kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi
- 07.08.2024 Lausunto: Itä-Suomi -ohjelmasta. Ruoka- ja metsäketjun kehittäminen tarvitaan osaksi itäisen Suomen ohjelmaa
- 07.08.2024 Tiedote: IKS Alue: Puhelin- ja laajakaistayhteydet korjattava
- 14.06.2024 Lausunto: Vesienhoidon keskeiset kysymykset ja työohjelma Vuoksen vesienhoitoalueella 2028-2033
- 13.06.2024 Kannanotto: Kansallisella elintarvikeketjun kasvu- ja vientiohjelman rahoituksella on kiire.
- 12.06.2024 Tiedote: Pankkien toiminta uhkaa huoltovarmuutta
- 07.06.2024 Lausunto: Itä- ja Keski-Suomen luonnonvara-alan edunvalvonta- ja kehittämisorganisaatioiden luonnonvara-alan koulutukseen suunnitelluista koulutusleikkauksista
- 21.02.2024 Lausunto: Valtatien 9 parantamisesta välillä Kanavuori-Lievestuore
- 16.02.2024 Tiedote: Itä- ja Keski-Suomen alue. Kestävän ja vastuullisen ruokaketjun tasapaino horjuu Suomessa

Kevätkokous

MTK-Keski-Suomen kevätkokous pidettiin torstaina 9.4.2024 Jyväskylässä Sataman Viilussa. Kokouksen puheenjohtajana toimi Tuomas Pietiläinen Hankasalmeelta ja sihteerinä toiminnanjohtaja Antti Waris. Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Heikki Hoppula Uraisilta ja Juha Mäkinen Laukaasta. He toimivat myös kokouksen ääntenlaskijoina tarvittaessa.

Kokouksen alkuun otettiin perinteiden mukaisesti yhteyslaulu: Maataloustuottajain marssi.

Tämän jälkeen Jalkanen toivotti kokousväen tervetulleeksi seuraavilla sanoilla:

Elämme nyt haastavia aikoja keskellä maaliman myllerrystä, jossa kukaan ei osaa eikä pysty ennustamaan tulevaa; niin Ukrainan sota ja sen käänteet kuin muiden maailman konfliktien vaikutusta globaaliin kaupankäyntiin ja talouteen.

Suomessa on osittain osattu varautua tämänkaltaisiin tilanteisiin. Huoltovarmuuskeskuksen johdolla on päivitetty suunnitelmat ja koulutettu henkilöstöä eri tehtäviin. VAP-viljelijöiden varaaminen ja koulutus on ollut meille näkyvämpää toimintaa osana isoa kokonaisuutta.

Oman alkutuotannon merkitys korostuu huoltovarmuuden säilyttämisessä jo poikkeusolo-suhteiden uhatessa ja varsinkin, jos sellaisiin joudutaan.

Huoltovarmuutta ei voida pitää yllä pelkillä kauniilla puheilla ja kiitoksilla vaan se vaatii toimiakseen ehjän ketjun alkaen tuottajasta tuotantopanoksineen, kuljetukset, jalostavan teollisuuden ja kaupan, joka vastaan jakelusta kuluttajille. Ketjun jokaisen osa-alueen pitää olla kunnossa sekä pystyä turvaamaan että kaikissa olosuhteissa se toimii vähintäänkin riittävän hyvin ja täyttää asetetut tavoitteet.

Alkutuotanto on ajautunut tilanteeseen, missä se ei enää voi turvata kotimaisen, turvallisen ruuan riittävyyttä tulevaisuudessa. SPV-kauppojen vähyys tiloilla sekä korvausinvestointien puuttuminen tuotantotiloihin aiheuttaa tuotannon vähenemistä huomattavasti

nykyisestä tasosta, sillä muutamat aloittavat tuottajat eivät korvaa lopettavien tilojen tuotantoa. Kannattava ja elinvoimainen alkutuotanto on ainoa tapa turvata tuotannon säilyminen ja samalla huoltovarmuus elintarvikkeiden osalta. Kaikki muut toimet ovat kosmeettisia eivätkä johda kestävään lopputulokseen.

Eripuolilla maata järjestetyillä ruokamarssilla muistutettiin päättäjiä, että hallitusohjelman kirjauksia, jotka koskevat maataloutta ja muita meille tärkeitä asioita (mm. lunastuskorvaus) on saatava valmisteiluun ja eduskuntaan hyväksyttäväksi. Hallituksen ja ministereiden on lunastettava annetut lupaukset. Etsikkoaika on mennyt ja nyt tekojen aika, puheet on pidetty, nyt vaaditaan tekoja!

Hallituspuolueiden lupaus, ettei maataloudelta leikata joutuu nyt tarkan seurannan alle ja samalla muistutetaan, että kun edellisen hallituksen aikana useamman hallinnonalan menot kasvoivat huomattavasti, MMM:n menot eivät kasvaneet, vaikka perusteltua tarvetta olisi ollut. Olemme siis osallistuneen tuleviin säästötalkoihin ns. etupainotteisesti, tämä tulee ottaa huomioon ja tuoda päättäjien tietoisuuteen riittävän näkyvällä tavalla. Pahoin pelkään, että tähän asiaan joudutaan palaamaan melko pian.

EU-parlamenttivaalit kesäkuussa ovat tärkeät vaalit. Kun valtaan uudet mepit, on tärkeää saada päättäjiksi henkilöitä, jotka ymmärtävät maa- ja metsätalouden asioita ja samalla koko Suomen etua sekä tavoitteita Unionin jäsenenä.

Vain yhdessä toimien voimme valvoa ja ajaa omaa etuamme järjestönä, jolla on riittävät resurssit toimintaan kaikilla kolmella portaalla, niin paikallisyhdistyksessä, liitoissa kuin keskusliitossa turvaten omaisuuden suojan, puolustaen elinkeinoa ja yrittäjyyttä kotimaassa sekä ulkomailla.

Jäsenhankintakampanjat eivät ole tuottaneet toivottua tulosta ja järjestäytymisaste ei ole noussut. Alueellista eroa on yllättävän paljon. Kaikki saavutukset mitä etujärjestömme on saanut hoidettua edunvalvonnassa kuten myös muut asiat mitä on saatu aikaan, otetaan kyllä vastaan, vaikka ei osallistuta edunvalvonnan kustannuksiin jäsenenä, eletään periaatteella, että muut hoitavat ja maksavat.

Edunvalvonnassa ei olla onnistuttu riittävästi, kun katsoo maataloustulon kehitystä (vuonna 2022 miinusta 20 prosenttia). Edelleen jäädään koko ajan jälkeen, vaikka oltiin jo valmiiksi takamatkalla, kun verrataan muihin toimialoihin. Koska alkutuotanto on pääomavaltainen ala, korkojen voimakas nousu vaikuttaa välittömästi tuloksen tekemiseen. Monella tilalla jäädään ilman kohtuullista palkkaa työhön ja vastuisiin verrattuna, osalla kokonaan ilman palkkaa.

Keskittynyt kaupan rakenne on pystynyt tekemään erinomaisen tuloksen, vaikka maamme on harvaan asuttu eikä meillä ole yhtään suurkaupunkia. Eräs kuuluisa talouslehti valitsi suomalaisen kaupparyhmittymän maailman kannattavimmaksi; olisiko oikeutettua kysyä onko tässä jotain korjattavaa, jos kauppaliikkeiden voitto on isompi kuin koko maataloustulo maassamme.

Lopussa Jalkanen toivotti kaikille hyvää kevättä menestystä vaativan elinkeinomme haasteissa!

Kevätkokouksen kokousesitelmän piti MTK:n toiminnanjohtaja Jyrki Wallin.

Jyrki Wallin kertoi esitelmänsä alussa kiinnostuksestaan Keski-Suomeen ja siitä, että elämän alkuvaiheilla elämä melkein vakiintuikin tänne Keski-Suomeen. Opinnot valmiiksi ja kehittämään maailman parhaita traktoreita Keski-Suomeen – oli Jyrkin suunnitelma nuorena. Suunnitelma ei toteutunutkaan, kun ei työpaikkaa tullutkaan. Wallin totesikin, että maatalouspiirit Keski-Suomessa on olleet lähellä myös ennen.

Wallin kertoi, että oli vuodesta 1993 muutaman vuoden MTK:lla, sen jälkeen 16 vuotta pois työmarkkinamaailmassa Agronomiliiton toiminnanjohtajana. Wallin totesi, että nyt ei ole enää lakot päällä, mutta jollain tavalla henkilökohtaisesti ymmärtää miksi joitain asioita tapahtuu tällä hetkellä yhteiskunnassa. Yhteiskunta on isossa muutoksessa.

Wallin kertoi, että eletään edunvalvonnan merkittävä aikaa, kun on kohta 31 vuotta toiminut sektorilla. Tuntuu jokapäiväisen palautteen, ja pelottavaa on ollut, että aina se seuraava vuosi on ollut aikaisempaa huonompi. On tyytyväisiäkin tiloja, mutta niiden määrä on tällä hetkellä liian pieni. 25 % on menestyviä tiloja ja 25 % on niitä, jotka ovat putoa-massa pois. Kun puhutaan yritystoiminnasta, niin ainahan molempia päitä on, mutta on todettava, että nyt ollaan ahdingossa.

Korona oli maaseudun ihmisten näkökulmasta tähän ensiherätys maaseudun tärkeydestä. Myöhemmin tuli sitten Ukrainan sota ja monet uhkakuvat konkretisoituivat.

Wallin kertoi, että jos kysytään kansalaisilta, niin näin vahvaa tukea ruuantuottajille ei ole ollut ehkä kolmeenkymmeneen vuoteen. Toki se pitäisi saada näkymään myös viivan alle. Kansakuntana me ymmärrämme, että ruokaturva ei ole itsestään selvyys. Mutta toimenpiteitä pitäisi saada tehtyä. Mm. hallitusohjelma on MTK:n silmin tarkasteltuna todella hyvä, mutta nyt nähdään seuraavassa kehysriihessä, että pitääkö lupaukset paikkansa.

Ymmärrys maaseutuelinkeinosta näkyy hallitusohjelman sivuilla, mutta talouden raamit voivat aiheuttaa nyt ikäviä pakotteita sen toteuttamiseen. MTK on ajanut vuosikymmeniä muutosta, että markkinoilta tulisi enemmän maataloille tulosta. Tämä on myös hieman näkynyt, mutta työtä tähän on edelleen.

Kilpailulainsäädäntö on hyvä asia, mutta minkä takia on menty EU:ssa siihen tilanteeseen, että

Wallin totesi, että voimasuhteissa työnantajat ovat vahvoja, mutta jos vaihtaisi työpaikkaa ja puolustaisi heikompa, niin kilpailulainsäädäntö sitoo edelleen. Aikaisemmassa työssä pystyi puhumaan huomattavasti vapaammin.

Tässä on myös edunvalvonnallinen haaste ja näihin on havahduttu myös hallitusohjelmassa. Pienempää pitäisi pystyä edelleen puolustamaan, onko se isompi sitten työnantaja kauppa tai joku muu.

Wallin kertoi, että hallitusohjelmassa on hyviä kohtia, mutta nyt talouden raamit voi aiheuttaa siihen tosi isoja hankaluuksia. Onkin mielenkiintoista nähdä miten Pääministeri Orpo johtaa hallitusohjelman läpi tässä leikkauksia täynnä olevassa maailmanajassa.

Kyllä nyt tehdään EU vaalien alla näkyvimmin kampanjaa kuin aikoihin. Viljelijöiden ääntä kuunnellaan ja nyt yritetään tehdä muutamassa viikossa korjauksia valuvikoihin, mitä esimerkiksi CAP:iin on ajan kuluessa syntynyt.

Kansainväliset asiat ovat nyt entistä tärkeämpiä ja monet järjestöt ei ymmärrä sen merkitystä. Meillä on joka perjantai palaveri meidän Brysselin toimiston kanssa ja me on maa- ja metsätaloudessa totuttu siihen, että vaikuttaminen on ensisijaisen tärkeää etenkin EU-tasolla.

Onhan sieltä tulleet suurimmat uhkakuvat eritoten metsätalouteen.

Nyt ollaan hallitusohjelman kanssa siinä kohti, että ratkaisuja on tultava. Edunvalvonnassa tätä on hyvä arvioida kriittisesti. Onko nyt traktorimarssin aika? Viimevuonna oli metsämarssi, nyt oli jo ruokamarssi. Pitää olla hyvin hereillä, että miten me edunvalvontana voidaan nyt vaikuttaa asiaan.

Wallin totesi, että keskusliitossa pyydetty liitoista ja mhy:stä nyt paljon kyselyistä, että missä mennään ja mitä tarvitaan. Jokainen voi laittaa näistä viestiä ja ideoita eteenpäin.

Hallitus on väläyttänyt myös esim. alvin nostoa. Ruuan alvin nostoa ei missään nimessä pitäisi tehdä. Suomalainen ruoka on Premiumia. PrivateLabel tuotteet menee hyvin läpi koska on mainostettu, että kuluttajan ostovoima on heikentynyt. Todellisuudessa kuitenkin näin ei ole juurikaan käynyt, mutta media on luonut tällaisen kuvan. Tässäkin pitäisi enemmän kunnioittaa suomalaista ruokaa.

Paremminkin suomalaisen ruuan Alvia pitäisi laskea.

MTK on vahvasti mukana EU-vaaleissa. MTK on julkaissut vaaleista kymmenen teesiä ja uskomme, että näissä vaaleissa näiden teesien kautta voi vaaleissa pärjätä.

Wallin on aloittanut myös huoltovarmuuskeskuksen alkutuotantopoolin puheenjohtajana, mikä on erittäin mielenkiintoinen rooli tässä maailman ajassa. Huoltovarmuudessa meillä on upeat järjestelmät ja niitä trimmataan nyt kovaa vauhtia. Pitää varautua siihen, että suomalaiset ruokitaan myös kriisitilanteissa.

Huoltovarmuusjärjestelmän heikoin lenkki on meidän tuotantomme huono kannattavuus. Vaikka kuinka on tavoitteena, että ruuantuotanto on se ykkösjuttu. Mutta yrittäjän kannalta sen ruuantuotannon pitää olla kannattavaa. Ilman sitä ei ole sitä ensimmäistäkään. Ei kenenkään pidä tehdä talkoilla yritystoimintaa.

Maatalous ei ole hukannut valtion varoja, sillä maatalouden tukia ei ole indeksikorotettu tms. lisäksi viljelijätuet on suhteellisesti pienentyneet valtion budjetin kasvaessa.

EU:n tai hallituksen tavoitteissa ei ole monesti ongelmaa, mutta toteutuksessa on.

Wallin mainitsi myös järjestäytymisasteesta. Se oli kertomansa mukaan kylmin suihku järjestöurallaan. Kun Wallin lähti 90-luvulla niin se oli 80-90 %, siitä on tultu noin 1 % vuodessa alaspäin. Järjestölliseen puoleen on syytä kiinnittää huomiota. Sitä kautta edunvalvonta ja maaseutuyrittäjän asema paranee.

Kuva 3. Panelistit kuvattuina

Kevätkokouksen yhteydessä järjestimme paneelikeskustelun maaseudun tulevaisuudesta, missä panelisteina olivat Touko Aalto Toivakan kunnanjohtajana, maaseutuyrittäjä Juha Mäkinen, Keski-Suomen ELY-keskuksen yksikönpäällikkö Pertti Ruuska ja YLE Keski-Suomen toimittaja Terhi Pirilä-Porvali. Paneelin juontajaksi meille tuli Suomen kenties yksi tunnetuimmista sosiaalisen median vaikuttajista Anne-Mari Tarkkio alias. amskidabamski.

Syyskokous

Pidettiin Saarijärvellä Tarvaalassa Jyväskylän ammattikorkeakoulun biotalousinstituutissa 5.12.2024. Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Hannu Jokinen Saarijärveltä ja sihteerinä toimi liiton toiminnanjohtaja Waris. Pöytäkirjantarkistajaksi valittiin Kalle Häkkinen Korpilahti-Muuramen yhdistyksestä ja Jussi Palo MTK-SydänSuomesta. Ääntenlaskijoiksi valittiin Kalle Häkkinen, Amanda Vesiaho, Perttu Tankanen ja Heikki Hoppula.

MTK-Keski-Suomen johtokunnan puheenjohtaja Juhana Jalkanen avasi kokouksen toivottamalla tervetulleeksi liiton syyskokoukseen. Todettiin, että olemme ainoa liitto, joka laulaa ennen liiton kokouksia Maataloustuottajain marssin, ja aiomme pitää myös tästä kiinni.

Jalkanen aloitti kokouksen seuraavilla sanoilla: Arvoisat kokousedustaja sekä hyvät ammatti veljet ja sisaret tervetuloa liittomme syyskokoukseen tänne JAMK:n tiloihin Saarijärven Tarvaalaan, kiitos heille tästä mahdollisuudesta tutustua Biotalousinstituutin toimintaan ja samalla pitää syyskokous.

”Iskunkestävä Suomi” on monen johtavan poliitikon huulilla sekä puheissa, kun maaliman että naapurimaiden menoa katsoo niin ymmärtää kyllä miksi. En malta olla siteeraamatta erästä tunnettua politiikkaa ”Että kaikkea sitä näkee, kun vanhaksi elää ” Osa ei ymmärrä tai välitä mistään mitään ja jotkut tahot muuttavat vanhoja satuja, kun niissä paistetaan lihaa.

Ruokasuosituksen päivitys on puhuttanut koko suomea eikä syyttä, on pöyristyttävää, että asiaa on katsottu vain kapealla näkökulmalla ja otettu huomioon vain ilmaston muutosta hillitsevä ja tuotannon päästöt huomioiden. Asiantuntemus on ollut hukassa eikä suositus perustu oikeasti tutkittuun tietoon, mallit on otettu ulkomaisesta tuotannosta, jotka ovat erilaiset kuin kotimaassa.

Kaikki työ mitä on tehty kotimaisilla kotieläintiloilla ympäristönsuojelun, eläinten hyvinvoinnin sekä hiilensidonnin eteen jätetään kylmästi sivuun ja huomioimatta arvottomana työnä sekä turhana taloudellisenä panostuksena.

Huoltovarmuus sivutetaan kokonaan ruokasuositusta eikä ole ruokaturvasta mitään mainintaa, jos kotimainen tuotanto ajautuu alas markkinatilanteitten takia. Reilut pelisäännöt kauppaan ja samat vaatimukset tuontielintarvikkeille kuin kotimaiselle tuotannolle on kohtuullinen vaatimus, jota olemme pitänyt esillä mutta ei ole edennyt ollenkaan vuosien aikana. Ei ole sattumaa, että kotieläintuotanto on täällä pohjolan perällä noussut merkittävään asemaan, vaan tuotanto olosuhteet ovat sen muodostaneet, nurmi kasvaa ja on viljely varmin sadon tuottaja, nälkä on opettanut joskus kovallakin kädellä kansamme tässäkin asiassa.

Rakkaassa naapurimaassa Ruotsissa on osattu hoitaa ruokasuositukset kunnolla ja kannustetaan suosimaan kotimaassa tuotettua lihaa sekä muita elintarvikkeita.

Suomen talous on saatava kasvu suuntaan ja vienti vetämään sekä tuontia korvaava tuotanto säilytettyä ja nostettua tuotantoa. Metsäteollisuudessa, elintarviketeollisuudessa mm. on mahdollista tuottaa arvolisää hyödyntämällä raaka-aineita sekä kotimaista osaamista. Ruokavienti voidaan nostaa aivan uudelle tasolle.

Hallitus ohjelman hyvät kirjaukset, jotka koskevat alkutuotantoa on saatava eteenpäin ja hyväksytyksi eduskunnassa. Enää ei riitä selitykset vaan on toimien aika, tulosta on tultava ja päätöksiä valmiiksi toteutukseen.

Tuotannon kannattavuus aktiivitat, metsävähennys sekä omaisuudensuoja vain muutaman tässä mainitakseni. Vaadimme että hallitus toteuttaa omaa hallitusohjelmaa ja sen kirjauksia. Katseet kääntyvät Maa- ja metsätalousministeriön ja ministeriön toimintaa, pääministerin on tuettava ministerin toimia tässä vaativassa tehtävässä.

Rahoitus on turvattava tilojen tarpeisiin korkotukilainoilla ym. ratkaisuilla. Sillä laajentavien tilojen investointeihin tarve on suuri, että turvataan tuotanto tulevaisuudessa.

Rahoituksen hinta oltava kohtuullinen, kannattavuus on oltava kunnossa, jotta tämä toteutuu ja tuotanto pysyy omissa käsissä eikä jonkun muun kasvottoman pääoman vallassa. Maatalouden rakenneuudistus vaatii rahoittajilta näkemyksen uudistamista muuttuneeseen tilanteeseen, Alkutuotanto ei ole Suomessa auringonlaskun ala, vaan kotimaa sekä maalima tarvitsee lisää tuotantoa tulevaisuudessa.

Metsäkatoasetuksen sekä ennallistamisasetus täytäntöön panto on valmisteltava huolella ja otettava huomioon kansalliset näkökulmat vahvasti, Suomella ei ole varaa epäonnistua kansallisessa valmistelussa tämän suhteen, tässä on aikaa työstää asia kunnolla, kun komissio lykkäsi asetuksen voimaan astumista vuodella.

Asetusta saatiin järkevämpään suuntaan, kun tulkittiin että tuotantorakennuksen kohdalla saa kaataa metsää 5000 m² eikä tätä tulkita metsän hävittämiseksi, olisi ollutkin melko kummallista sekä oikeustajun vastaista, ettei tuotantorakennuksen rakentaminen järkevästi parhaalle paikalle estetään asetuksella ja samalla luvitetaan suuria monen kymmen jopa satojen hehtaarin hankkeita esim. energiatuotantoon sekä kaivoshankkeille.

Tässä uudelle ympäristöministeri Sari Multalalle työsarkaa, kun ennallistamisasetus sekä luonnonsuojelulain muutos on tekeillä, menestystä tehtävään sekä laaja-alaista näkemystä asioiden hoitoon, ja on saatavissa hyviä työkaluja eli ns. tiekarttoja sekä asiantuntia apua. Natura valmistelun tai Mykkäsen ns. Harmaansuojelelun kaltaisiin virheisiin ei suomalaisella valtionhallinnolla ole enää varaa säilyttääkseen uskottavuuden sekä hyväksyttävyyden omaisuuden suojan suhteen, joka on perustuslailla turvattu.

Uusi Maatalouskomissari Janusz Wojciechowski on toivottavasti enemmän tuotannon ja talouden sekä ruokaturvan puolesta kuin edeltäjänsä kun muu tuntui olevan tärkeintä. Haasteta riittää meillä jo muutenkin jo aiempien päätösten täytäntöönpanon esim., Eläinkuljetukset max. 9 tuntia, eläinlääkärin valvonta lastaus, että purku tilanteissa, alle 5 viikon vasikan kuljetus kielto tässä vain muutamia mainitakseni.

On järjestöllämme myös työsarkaa kotimaassa: Ruokavirasto on ilmoittanut ette se pysty tämän vuoden aikataulun mukaa maksamaan tukia ensi vuonna vaan aikataula voi elää. Vaadimme että tuet tilitetään sovitulla aikataululla.

Puunkysyntä on pysynyt hyvänä sekä hintatasokin kohtuullisena, harvennus rästejä on saatu purettu, täten turvataan kasvua, että puuhuoltoa tulevaisuuteen ja samalla sidotaan hiiltä hiilinieluihin.

Monesti kuulee sanottavan, ettei MTK tee mitään ja varsinkin ei-jäsenet tätä mantraa toistaa, mutta kun saadaan tuloksia niin kyllä kelpaavat kaikille. Onko oikein, että vai jäsenet maksavat edunvalvonnasta, sitä sietää jokaisen mieltä. Välitä viljelijästä saatiin vakinaistettua Melan palveluksi yrittäjien käyttöön tarvittaessa, tarve ei ole vähentynyt hankeen aikana eikä valitettavasti ole näköpiirissäkään.

Vaikka on haasteita ja harmaita pilviä näköpiirissä niin yhtenäisellä järjestäytyneellä kentällä voimme saada parannusta elinkeinomme asemaa, yksilö suoritukset eivät auta tässä lajissa.

Lopussa Jalkanen toivotti kaikille hyvää itsenäisyyspäivää sekä rauhallista joulun odotusta.

Varsinaisen kokouksesitelmän MTK:n puheenjohtaja Juha Marttila

Juha Marttila toi kokouksesitelmässään esiin useita ajankohtaisia ja strategisesti merkittäviä teemoja, jotka koskettavat suomalaista maataloutta ja erityisesti Keski-Suomen viljelijöitä. Hänen puheenvuoronsa korosti tarvetta aktiiviselle edunvalvonnalle ja maatalouden toimintaympäristön ymmärtämiselle, jotta suomalainen ruuantuotanto voi menestyä globaalissa ja nopeasti muuttuvassa maailmassa.

Marttila aloitti esityksensä painottamalla huoltovarmuuden ja ruokaturvan keskeistä merkitystä osana kokonaisturvallisuutta. Hän totesi, että Euroopan unionissa keskustelu näistä aiheista on vilkasta, mutta konkreettisia toimia puuttuu edelleen. Ruokaturva on strateginen kysymys, joka liittyy suoraan kansalliseen turvallisuuteen, mutta yhtenäisen linjan puuttuminen EU:ssa hidastaa edistymistä.

Marttila huomautti, että Suomen on huolehdittava oman ruokaturvansa lisäksi myös vientimarkkinoi-
densa vakaudesta. Huoltovarmuuden ylläpitäminen ei kuitenkaan saa jäädä yksin viljelijöiden vastuulle, vaan siihen tarvitaan vahvempaa yhteiskunnallista tukea ja selkeää poliittista johtajuutta. Nyt hallitusohjelmassa on ollut hyviä kirjauksia, mutta tekoja nyt kaivataan ja MTK aikoo lisätä tähän painetta.

EU:n tukijärjestelmien muutokset herättivät kokouksessa runsaasti keskustelua. Marttila totesi, että aktiiviviljelijän määritelmä on edelleen epäselvä ja siitä tullaan tulevaisuudessa keskustelemaan paljon. Keskusteluissa tuotiin esiin pelko siitä, että Keski-Suomen kaltaisilla jotkut saattavat menettää tukikelpoisuutensa.

Lisäksi Marttila korosti koheesiorahoituksen merkitystä, joka tukee Suomen ja samalla Keski-Suomen maatalouden kilpailukykyä. Hänen mukaansa EU:n tulevaisuudessa päätöksissä on varmistettava, että rahoitus ohjautuu oikeudenmukaisesti myös harvaan asutuille alueille, joissa maatalous kohtaa erityisiä haasteita. Nyt EU:n suurta rahoituskehystä komissiossa suunnitteilla on jokainen eri osa-alue leikkauslistalla, mutta MTK panostaa siihen, että maatalouteen ei kohdistuisi leikkauksia. Totesi Marttila myös sen, että viljelijöiden EU:n keskusjärjestö CopaCocega esitti jopa lisäbudjetointia komissiolle maatalouden rahoitusviitekehykseen.

Ennallistamisasetus herätti kiivasta keskustelua. Marttila ilmaisi selkeän huolensa siitä, että asetus uhkaa paitsi metsätalouden kestävyttä myös koko toimintaympäristön käytettävyyttä. Keskustelun aikana nousi esiin, että Keski-Suomen viljelijät ovat erityisen riippuvaisia monikäyttöisestä maatalous- ja metsämaisemasta, jonka ylläpitämistä asetus voi merkittävästi hankaloittaa. Osallistujat

peräänkuuluttivat MTK:n aktiivista vaikuttamista, jotta asetus ei vaarantaisi maaseutuelinkeinojen kestävyyttä ja viljelijöiden oikeuksia.

Marttila kritisoi myös EU:n metsäkatoasetusta, joka hänen mukaansa tuo mukanaan monia tarpeettomia rajoituksia ja lisää hallinnollista taakkaa. Hän totesi, että Suomen kaltaisessa maassa metsien käyttöä tulee säädellä kansallisella tasolla, ei yhtenäisin EU-linjauksin, jotka eivät huomioi pohjoisen olosuhteita. Nyt on onneksi valoa tunnelin päässä, sillä pohjoisilla alueella tulee poikkeus, että karjasuojan voi rakentaa metsämaalle.

Marttila otti esille Ukrainan sodan vaikutukset suomalaiseen maatalouteen. Hän totesi, että sota on nostanut maatalouden tuotantokustannuksia huomattavasti erityisesti lannoitteiden, energian ja rehujen osalta. Keskusteluissa korostettiin, että Keski-Suomen viljelijät ovat joutuneet mukautumaan vaikeisiin olosuhteisiin, mutta samalla sota on nostanut esiin viljelijöiden kriittisen roolin ruokaturvan ylläpitäjänä.

Maailmankaupan haasteet, kuten Mercosur-sopimus, nostivat myös huolta. Osallistujat kritisoivat halpatuonnin aiheuttamaa painetta kotimaiselle tuotannolle. Marttila muistutti, että Suomi ei voi kilpailla hinnalla, mutta laadun ja vastuullisuuden korostaminen voi avata uusia markkinamahdollisuuksia ja näistä meidän on pidettävä kiinni. Suomi ei voi pärjätä bulkilla, mutta meillä on hienot muut mahdollisuudet maailman puhtaimmalla ja jäljitettävimmällä ruualla.

Ilmastomuutos oli yksi keskustelun sivuteemoista. Keskusteluissa tuotiin esiin, että viljelijät ovat jo pitkään tehneet työtä hiilen sidonnan ja ympäristöystävällisten viljelymenetelmien edistämiseksi, mutta julkisuudessa potkitaan silti vain päähän. Silti ilmastomuutoksen haasteet, kuten sään ääri-ilmiöt ja lisääntyvät kustannukset, vaativat uusia ratkaisuja. Keskustelussa todettiin, että MTK-Keski-Suomi aikoo hakea ilmastomuutokseen varautuva viljelijä -hankkeelle jatkoa, mikä voisi vastata osittain näihin kysymyksiin.

Keskustelussa nousi esille myös tarve tukea viljelijöitä konkreettisilla toimilla, kuten investointituilla uusiin teknologioihin ja energiatehokkaisiin ratkaisuihin.

Syyskokouksen yleiskeskustelussa pääpuheenaiheena oli tukijärjestelmien uudistaminen, mistä todettiin, että vaikka keskustelut herättävätkin monesti voimakasta kritiikkiä, on MTK:n oltava kuitenkin siinä eturintamassa, sillä uudistuksia tarvitaan. Viimeistään Ukrainan liittyessä EU:n tukijärjestelmä tulee muuttumaan perustavanlaatuisesti, joten on ilmiselvää, että etujärjestön tulee olla keskusteluissa ja niiden avauksissa tiiviisti mukana.

Huoltovarmuus nousi esiin tärkeänä teemana. Keskusteluissa todettiin, että nykymaailmassa huoltovarmuuden merkitys korostuu yhä enemmän, ja maatalous on tässä avainasemassa. Viljelijät eivät kuitenkaan voi yksin kantaa vastuuta kansallisesta huoltovarmuudesta, vaan tarvitaan laajempaa yhteiskunnallista tukea ja ymmärrystä.

"Välitä viljelijästä" -projekti sai myös paljon huomiota ja yleistä keskustelua. Todettiin, että hanke on äärimmäisen tärkeä viljelijöiden hyvinvoinnin tukemiseksi ja samalla iloittiin siitä, että projekti on nyt

vakinaistunut jatkuvaksi toiminnaksi. Keskusteluissa korostettiin tilallisen henkistä jaksamista, ja että vertaistuki ovat välttämättömiä maatalouden kriisien keskellä.

Viljelijän jaksaminen liitettiin myös maatalouden kannattavuuskeskusteluun. Osallistujat toivat esille, että jatkuvat taloudelliset paineet ja epävarmuus vaikuttavat negatiivisesti viljelijöiden hyvinvointiin. Yhtenä ratkaisuna esitettiin tukijärjestelmien yksinkertaistamista ja viljelijöiden hallinnollisen taakan keventämistä.

Maatalouden rahoituksen heikko saatavuus nousi konkreettiseksi huolenaiheeksi. Keskusteluissa todettiin, että nykyiset rahoituslaitokset eivät huomioi tarpeeksi maatilojen erityispiirteitä, ja tämän vuoksi moni viljelijä joutuu kohtaamaan kohtuuttomia vaikeuksia investointien ja kassanhallinnan kanssa.

EU-tukien rooli oli laajasti esillä. Kokouksessa pohdittiin, kuinka uudistuvat tukijärjestelmät tulevat vaikuttamaan erityisesti Keski-Suomen kaltaisiin alueisiin, joissa tilojen koko ja tuotantotavat poikkeavat EU:n keskiarvosta. Esille nousi myös kysymys siitä, kuka määrittelee aktiivisen viljelijän ja kuinka määritelmä vaikuttaa tukikelpoisuuteen.

Kokouksessa esiteltiin ja hyväksyttiin MTK:n kolmeen avaintavoitteeseen liittyvä MTK-Keski-Suomen toimintasuunnitelma. Vahvistettiin palkkiot ja kulukorvaukset vuodelle 2025 ja talousarvio.

Kokouksessa todettiin johtokunnan erovuoroiset jäsenet Tomi Ahonen Uuraisilta, Jarkko Nurminen Korpilahti-Muuramesta ja Janne Riihonen Keurusseudulta. Johtokuntaan valittiin jatkamaan Tomi Ahonen Uuraisilta, Janne Riihonen Keurusseudulta ja uutena Riikka Kananen Pihtiputaalta.

Kokouksessa valittiin MTK-Keski-Suomen tilintarkastajiksi Tilintarkastus Riuttanen Oy, jossa päävastuullisena Tapani Kärkkäinen ja SYS Audit Oy, Varatillintarkastajaa ei valita, kun kyseessä on tilintarkastusyhteisö.

MTK-Keski-Suomella on kolme valtuuskuntapaikkaa. Kyseisenä vuonna erovuorossa valtuuskunnasta oli Maija Laahanen ja hänet valittiin jatkamaan kaudelle 2025-2027.

Keski-Suomen maataloustuottajain säätiön hallitukseen valittiin jatkamaan Kalle Häkkinen ja varajäsenenä Minna Häkkinen. Esitetään tilintarkastajiksi edelleen Tilintarkastus Riuttanen Oy:tä ja varatillintarkastajaksi SYS Audit Oy:tä

Maaseutunuorten valiokunta, nuorten toiminta

Vuosi 2024 oli Keski-Suomen Maaseutunuorille aktiivinen ja monipuolinen. Valiokunta kokoontui useita kertoja vuoden aikana sekä kasvotusten että etäyhteyksin. Vuoden aikana järjestettiin tapahtumia, verkostoiduttiin muiden maaseutunuorten ja yhteistyökumppaneiden kanssa sekä kehitettiin valiokunnan toimintaa tulevaisuutta varten.

Valiokunnan puheenjohtajana toimi Perttu Takanen ja varapuheenjohtajana Heikki Hoppula.

Valiokunta kokoontui 4 kertaa; 27.1.2024 läsnäolokokous LähiTapiolan kutsumana, 12.3.2024 Neste Lintulahti, 23.9.2024 ABC Viitasaari. Pikkujoulut Jyväskylän Karting Centerissä 7.12.2024. Vuoden kohokohtana oli Maaseutunuorten syysparlamentti 24. – 26.10.2024 Jyväskylässä

Kuva 4 Maaseutunuorten Syysparlamentti

Kokoukset ja päätöksenteko

Maaseutunuorten valiokunta piti vuoden aikana useita kokouksia. Keskeisimpiä kokouksia olivat:

- 27.1.2024: Valiokunnan järjestäytymiskokous, jossa valittiin puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja uudet jäsenet.
- 12.3.2024: Syysparlamentin järjestelyistä päätettiin, mm. ohjelma.
- 23.9.2024: Syysparlamentin lopullinen suunnittelu ja pikkujoulujen alustava käsittely.
- 7.12.2024: Valintakokous, jossa tehtiin uudet jäsenvalinnat ja hyväksyttiin toimintasuunnitelma vuodelle 2025.

Kuva 5 Manut valmistautuu Syysparlamenttiin

Tapahtumat ja toiminta

Maaseutunuorten vuosi oli tapahtumarikas ja sisälsi sekä perinteisiä että uusia tempauksia.

3.1 Syysparlamentti

- Ohjelmasta vastasivat valiokunnan jäsenet.
- Ohjelmaan kuului muun muassa hauska kilpailu ja palkintojen jako.
- Virallisena esiintyjänä toimi FlowFive-bändi.

3.2 Manut ja makkaraa -tapahtuma

- 2.3.2024 järjestettiin perinteinen *Manut ja makkaraa* -tapahtuma, jossa yhdistettiin maanviljelysaiheinen keskustelu ja rento yhdessäolo.

Kuva 6. Manut rallissa

Metsänomistajien maakunnallinen edunvalvonta Keski-Suomessa 2024

Metsänomistajien maakunnallinen edunvalvonta Keski-Suomessa vuonna 2024

Metsänomistajien kansainvälisestä, valtakunnallisesta ja maakunnallisesta edunvalvonnasta ja vaikutamisesta vastaa MTK:n Metsänomistajat-linja. Keski-Suomessa metsänomistajien maakunnallisesta edunvalvonnasta vastaa käytännössä MTK:n kenttäpäällikkö Pauli Rintala yhdessä maakunnan metsänhoitoyhdistysten kanssa. Metsänhoitoyhdistykset tarjoavat metsänomistajille jäsenmaksuun perustuvaa edunvalvontaa sekä henkilökohtaista neuvontaa, koulutusta ja tiedotusta jäsenetuna ja jäsenpalveluna. Huomionarvoista on, että metsänhoitoyhdistysten liiketoiminnalliset palvelut sisältävät myös vankan edunvalvonnallisen näkökulman, mitä kukaan muu toimija ei omassa liiketoiminnassaan tarjoa metsänomistajalle ja puun myyjälle.

Tässä muutamia edunvalvonnallisia asioita vuodelta 2024 sekä yhteistyötahoja ja sidosryhmiä, joissa MTK ja metsänhoitoyhdistykset olivat vaikuttamassa keskisuomalaisen metsänomistajien puolesta ja edustajana:

- kansanedustajien ja europarlamentaarikkojen tapaamiset
- ministerien ja ministeriöiden virkamiesten tapaamiset
- Keski-Suomen maakuntastrategian/maakuntaohjelman/maakuntakaavan päivitykset ja toimeenpano
- Keski-Suomen luonnon monimuotoisuus- ja ilmasto-ohjelman (LUMOAVA) laadinta ja ohjausryhmä
- kunnalliset yleis-, asema- ja rantakaavat sekä tuulivoimakaavat
- YVA-menettelyt ja lausunnot lähinnä energiainvestointeihin ja sähkönsiirtolinjoihin liittyen
- pohjavesien suojelusuunnitelmat ja kunnalliset ympäristönsuojelumääräykset
- riista-asiat, petokantojen ja hirvieläinkantojen hoito ja metsästys sekä kantatavoitteiden asettaminen
- vesienhoitosuunnitelmat ja Keski-Suomen vesienhoidon toimenpideohjelma
- METSO- ja Helmi-ohjelma, luonnonsuojelu ja luonnonhoito sekä ympäristötuki asiat
- alueellisen metsäohjelman päivitys ja metsäkeskuksen toiminta
- kestävän metsätalouden rahoituslaki (Kamera) ja metsätalouden kannustejärjestelmä (Metka)
- puumarkkinoiden toimivuus, puun käyttö ja uudet investoinnit
- puukaupan määrä- ja hintaseuranta sekä mitta- ja laatuvaatimukset
- puutavaran ja energiapuun mittaaminen, sen kehittäminen ja soveltaminen
- katkonnan huomioiminen puukaupan tarjousvertailussa sekä ohjelmiston kehittäminen
- puukaupan ja korjuupalvelun sopimusehdot sekä niiden soveltaminen ja tulkinta
- tuuli- ja aurinkovoimaloiden maanvuokrasopimukset sekä sähkölinjasopimukset
- telemastojen, maa-ainesten, sähkövarastojen yms. maankäyttö- ja vuokrasopimukset
- sähkölinjojen, muiden johtokäytävien, junaratojen ja maanteiden vierimetsähakkuiden puuston poiston ohjeiden ja toimintamallien laatiminen
- metsänhoitoyhdistysten kehittäminen, yhteistyö ja metsänomistajien järjestäytyminen

Keski-Suomen metsävaliokunta

Keski-Suomen metsävaliokunnassa on edustettuina kaikkien metsänhoitoyhdistysten puheenjohtajat ja johtajat sekä MTK-Keski-Suomesta neljä edustajaa. Lisäksi valiokuntaan kuuluu MTK metsävaltuuskunnan pj. Mikko Tirola ja johtokunnan II puheenjohtaja Tero Lahti sekä sihteerinä MTK metsänomistajat linjan kenttäpäällikkö Pauli Rintala. Valiokunnan puheenjohtajana toimi Juha Laaksonen Karstulasta ja varapuheenjohtajana Tomi Ahonen Uuraisilta. Metsävaliokunta on järjestön maakunnallinen sisäinen foorumi, joka käsittelee mm. kaikille jäsenille yhteisiä asioita sekä valitsee maa- ja metsätalouden yhteiset edustajat eri sidosryhmäfoorumeille. Valiokunnan toiminta perustuu vahvasti kaikkia jäseniä koskevien ajankohtaisten asioiden vaikuttamiseen ja erityisesti ulkoisten sidosryhmien tapamiseen.

Metsävaliokunnan kokouksissa käsiteltiin mm. hirvi-, riista- ja petoasioita, maakuntastrategian ja -kaavan päivitystä, maakunnan ilmasto- ja luonnonmonimuotoisuusohjelmaa, aluehallinnon uudistamista,

METSO- ja Helmi-ohjelmia, luonnonsuojelun edistämistä ja siihen liittyen metsien käsittelyn rajoittamisia, tuulivoimaa, aurinkovoimaa ja sähkösiirtolinjoja sekä niihin liittyviä lunastuskorvauksia. Vuodesta 2025 alkaen metsävaliokunnan toiminta jatkuu maakuntavaliokunta nimellä, sillä se kuvaa paremmin valiokunnan maakunnallista toimintaa.

Ilmastomuutokseen varautuva viljelijä -hankkeen toiminta

Ilmastomuutokseen varautuva viljelijä -hanke jatkoi toimintaansa vuoden 2024 marraskuun loppuun asti, jolloin hanke päättyi. Hanketta toteutettiin tiiviissä yhteistyössä ProAgria Keski-Suomen ja Keski-Suomen Maa- ja kotitalousnaisten kanssa. Tämä kumppanuus on ollut hankkeen kulmakivi sen käynnistymisestä syksyllä 2021 lähtien. Rahoituksen hankkeelle myönsi Euroopan unionin maaseuturahasto Keski-Suomen ELY-keskuksen kautta. Hankepäällikkönä toimi Marjaana Hassani Keski-Suomen Maa- ja kotitalousnaisten, ja MTK Keski-Suomen hankeasiantuntijana toimi Anniina Lahtinen.

Vuoden 2024 alkupuolella keskityttiin paikkaamaan koronavuosien aikana vähäiseksi jääneitä tilaisuuksia viljelijöiden kanssa. Alkuvuoden aikana järjestettiin Ilmastokahvit-tilaisuuksia eri puolilla Keski-Suomea. Näissä tapahtumissa viljelijät pääsivät kuulemaan asiantuntijoiden lyhyitä puheenvuoroja hankkeen teemoista sekä katsomaan helmikuussa julkaistun piirrosvideon "Viljelijä ilmastosankarina". Tilaisuudet tarjosivat mahdollisuuden keskustella ilmastomuutokseen varautumisesta ja jakaa hyviä käytäntöjä viljelijöiden kesken.

Kesällä ja syksyllä järjestettiin useita kohdennettuja tapahtumia. Laidunnusaiheinen pellonpiennarpäivä Jämsässä sekä pellonpiennarpäivä Keuruulla toivat esille erityisesti tattarin viljelyä, pölyttäjien merkitystä ja maanmuokkauksen roolia ilmastomuutoksen hillinnässä. Hankkeen päätösseminaari pidettiin marraskuussa Äänekoskella, ja se kokosi yhteen viljelijöitä ja asiantuntijoita vaihtamaan kokemuksia sekä tarkastelemaan hankkeen aikaansaannoksia. Lisäksi lokakuussa järjestettiin yhteistyössä webinaari "Nautatilat muuttuvassa ilmastossa", joka tarjosi tärkeää tietoa nautatiloille ilmastomuutokseen liittyvistä haasteista ja mahdollisuuksista.

Hankkeessa tuotettiin runsaasti materiaalia viljelijöiden hyödynnettäväksi. Blogikirjoitukset, videot, podcastit ja muut materiaalit käsittelivät käytännönläheisiä keinoja varautua ilmastomuutokseen maataloudessa. Loppuvuodesta valmistui myös esittelyvideoita keskisuomalaisilta tiloilta, jotka myyvät lähiruokaa. Näiden lisäksi hankkeessa hyödynnettiin aktiivisesti sosiaalista mediaa – tietoa jaettiin hankkeen omassa Facebook-ryhmässä sekä Ilmavara-tileillä Instagramissa ja TikTokissa.

Hankkeen lopuksi tuotettu sähköinen julkaisu "Ilmastotyötä keskisuomalaisilla tiloilla" kokoaa yhteen hankkeen aikana kertyneen tiedon, kuten videot, kirjoitukset ja podcastit. Tämä julkaisu ja muu hankkeen materiaali ovat saatavilla MTK Keski-Suomen verkkosivuilta, hankkeiden osiosta Ilmastomuutokseen varautuva viljelijä -hanke. Julkaisun suora linkki on https://keski-suomi.mtk.fi/ilmastomuutos_viljelijä.

Hanke on ollut merkittävä askel Keski-Suomen viljelijöiden tukemisessa ilmastonmuutoksen tuomiin haasteisiin. Sen aikana jaetut työkalut ja tiedot auttavat viljelijöitä tekemään kestäviä ratkaisuja myös tulevaisuudessa.

Kuva 7 Tattaripellolla kuulijoita

Some ja nettisivut

Facebook-ryhmä Ilmastonmuutokseen varautuva viljelijä Keski-Suomessa on hankkeen tärkein some-kanava. Siellä kerrotaan hankkeen omista tapahtumista ja jaetaan aiheeseen liittyviä artikkeleita ja tietoa koulutustilaisuuksista. Lisäksi käytössä on ollut omat tilit nimellä Ilmavara Instagramissa ja Tiktokissa. Hankesivuille niin MTK-Keski-Suomen kuin ProAgrian nettisivuilla kootaan hankkeessa tuotettua aineistoa.

Edustajat valiokunnissa 2024

Maaseutunuorten valiokunta MTK-Keski-Suomi

Hoppula Heikki, vpj	Uurainen	Takanen Perttu, pj	Uurainen
Mäkinen Juha	Laukaa	Rasi Kaisu	Pihtipudas
Pasanen Tomi	Pihtipudas	Kauppinen Perttu	Kannonkoski
Kauppinen Kuisma	Kannonkoski		

Hintikka Sari, sihteeri	Löytöjärvi Janne, mhy ed.	Saarijärvi
-------------------------	---------------------------	------------

Metsävaliokunnan edustajat MTK-Keski-Suomi

Jalkanen Juhana	Laukaa	Hienola Paavo	Jämsä
Ahonen Tomi	Uurainen	Waris Antti	MTK-Keski-Suomi

Itä- ja Keski-Suomen MTK-liittojen yhteiset valiokunnat 2024

Peltokasvaliokunta

Välimaa Juha	Jämsä
Nurminen Jarkko	Jämsä
Hankamäki Kalle MTK:n valiokunnan edustajana	

Maitovaliokunta

Ahonen Tomi	Uurainen
Pietiläinen Tuomas	Hankasalmi
Rantanen Jani	Joutsa

Osaaminen ja hyvinvointi valiokunta

Riihonen Janne	Keuruu
Mäkelä Martti	Pihtipudas
Jalkanen Juhana MTK:n edustajana	Laukaa

Ympäristö- ja maapoliittinen valiokunta

Riihonen Janne	Keuruu
Hassel Lari	Laukaa

Jäsenpalveluvaliokunta

Minkkinen Saana	Korpilahti-Muurame
-----------------	--------------------

Elinkeinopolitiikka ja yrittäjyysvaliokunta

Laahanen Maija	Viitasaari
Rantanen Jani	Jou-Lu
Vuoriniemi Hannu	Kerurusseutu

Erikoiskasvaliokunta

Matomäki Tommi	Keuruu
Nurminen Jarkko	Korpilahti-Muurame

Luomuvaiokunta

Kananen Riikka	Pihtipudas
Hatakka Markku	Hankasalmi

Lihavaiokunta

Kaunikkila Saila	Jyväskylä
Jaatinen Lauri	Toivakka

Kuluttajatyövaliokunta

Vesiahho Amanda	Keuruu
-----------------	--------

Keski-Suomen edustajat MTK:ssa ja sen valiokunnissa 2023

Peltokasvaliokunta

Hankamäki Kalle	Jämsä
-----------------	-------

Valtuuskunta

Jalkanen Juhana	Laukaa
Ahonen Tomi	Uurainen
Laahanen Maija	Viitasaari

Osaaminen ja hyvinvointi valiokunta

Jalkanen Juhana	Laukaa
-----------------	--------

Valtuuskunnan varajäsenet

Jaatinen Lauri	Toivakka
Kananen Riikka	MTK SydänSuomi
Rantanen Jani	Joutsa

Itä- ja Keski-Suomen MTK-liittojen valiokuntien toiminta

Itä- ja Keski-Suomen maitovaliokunta

Valiokunnan puheenjohtaja toimi Tuomas Pietiläinen Keski-Suomesta ja varapuheenjohtajana Perttu Sirviö Pohjois-Savosta. Valiokunnan sihteerinä oli toiminnanjohtaja Jari Kauhanen MTK-Pohjois-Savosta. Valiokunta kokoontui kertomusvuonna kaksi kertaa.

Valiokunnan kokous 8.3.2024 Valiokunnan kokous oli Tampereella Osuuskunta Länsi-Maidolla yhdessä eteläisen alueen maitovaliokunnan kanssa.

Länsi-Maidon hallituksen pj. Matti Leikkanen nosti puheessaan esiin positiivisuuden merkityksen maitoalan tulevaisuudelle, sekä tuottajien välisen vastakkainasettelun pois kitkemisen. Toimitusjohtaja Kari Aakula piti esittelyn osuuskunnan toiminnasta, rakenteesta ja tuotannosta.

Marjukka Mattio ja Vikke Schildt MTK:sta pitivät alustukset maitomarkkinoista ja maitoalan ajankohtaisista edunvalvonta-asioista.

Valiokunnan omassa kokouksessa keskusteltiin maitoalan edunvalvonnan toimenpiteistä

Itä- ja Keski-Suomen alueella. Erityisesti keskustelua herätti maitotilojen rahoitus. Pankkien rahoitusehdot ovat kiristyneet. Valiokunta kannusti liittoja ja MTK:ta tekemään selvityksen rahoitustilanteesta ja käymään pankkien kanssa keskustelua rahoituksen pelisäännöistä. Tämä myös toteutui. Myös biokaasuinvestointien tilanteesta käytiin keskustelua. Todettiin myös, että maitotilojen luopumistahti on ollut suurta.

Investointeja luopuvien tilojen tuotannon korvaamiseen tarvitaan ja samoin omistajanvaihdoksia. IKS-maitovaliokunta piti tärkeänä, että hyödynnetään liittojen ja MTK:n hanketoiminta kehittämisen apuna ja samoin myös mahdollinen itäisen Suomen ohjelmaa. Yhteiskokouksesta annettiin yhteinen tiedote eteläisten liittojen maitovaliokuntien kanssa. Tiedotteenpääotsikko oli, että kannattavan maidontuotannon edellytykset on turvattava koko maassa.

Eteläisten alueen MTK- liittojen ja Itä- ja Keski-Suomen MTK- liittojen maitovaliokunnat yhtyvät maitovaltuuskunnan kantaan, että maitotiloille tulee korvata luonnonhaittakorvauksen kotieläinchorotuksen poistuminen myös AB- alueen osalta. Nautapalkkiossa lypsy- ja emolehmäpalkkiot tulee palauttaa omiksi palkkiolajeikseen.

Maitovaliokunnat pitävät välttämättömänä, että maataloustukien maksut saadaan nopeammin maksuun. Etenkin AB-alueen eläinpalkkioiden maksu yli vuoden viiveellä tuen hakemisesta on kohtuuttoman pitkä aika. Eläinpalkkioiden ensimmäinen erä tulee voida maksaa ennakkona edellisen hakuvuoden eläinmäärän perusteella, kuten pohjoisessa tuessa on mahdollista tehdä. Myös peltopuolen tukien maksut tulee aloittaa ennakkona heti, kun tukitiedot ovat hakujärjestelmässä olemassa. Tukien maksuja aikaistamalla on suuri vaikutus tilojen maksuvalmiuteen ja talouteen. Maksuaikojen aikaistaminen ei vaadi lisää tukirahaa, ainoastaan muutoksen tukiehtoihin ennakoiden maksamisesta nykyistä aiemmin ja tiettyinä eräpäivinä.

Maidontuotannon jatkuvuus ja säilyminen vaatii maitotiloillakin investointeja. Maitotilat tarvitsevat investointipäätösten tueksi selkeän näkymän, että maatalouspolitiikka tukee jatkossakin maidontuotannon kehittymistä ja jatkuvuutta koko Suomessa. Myös EU:n politiikkaan tarvitaan selkeyttä ja ennustettavuutta. Metsäkatoasetuksen kaltaista EU:n päätöksistä ei saa tulla este maito- ja lihatilojen navettahankkeille missään päin Suomea.

Valiokunnan kokous 2.12. ja vierailu elintarvikemarkkinavaltuutetun toimistolla

Tapaamisessa oli elintarvikemarkkinavaltuutetun ja toimiston toiminnan esittely sekä ajankohtaiset asiat mitä toimistolla on menossa.

Itä- ja Keski-Suomen maitovaliokunnan asiat elintarvikemarkkinavaltuutetulle olivat

- Maidontuotannon merkitys Itä- ja Keski-Suomessa
- Maidontuotannon kehitysnäkymät Itä- ja Keski-Suomessa
- Ratkaisuja markkinoilta tuotannon haasteisiin.

Kokouksessa Asko Miettinen alusti maitoalan tilanteesta ja ajankohtaisista edunvalvonta-asioista:

Maatilojen rahoituksen tilanne on edelleen tiukka. Keskusteluja ja tapaamisia niin pankkien kuin ministeriön kanssa on tehty rahoitusaseman parantamiseksi. Uudet ravintosuositukset haastavat myös. Maidon asema kuitenkin on melko vakaa uusien suositusten jälkeenkin.

Päästökaupassa voisi hakea mallia Tanskasta. Tukien osalta keskustelua käydään tukein kohdentamisesta ruuantuotantoon. Tässä ollaan aktiivisesti mukana, maidon markkinat näyttävät maailmalla hyvältä, kysyntä kasvaa tuotantoa nopeammin. Trumpin tulo valtaan nostaa kauppasodat uhkaksi.

Maitoalan edunvalvonta-asiat sekä toimenpiteet Itä- ja Keski-Suomessa:

Vaikutetaan itäisen Suomen ohjelmaan, esillä ainakin toimenpiteissä korotetut investointituet ja investointien vakuusasiat. Tukien kohdentamisen keskustelu viedä eteenpäin liittojen johtokunnissa ja seuraavissa kokouksissa.

Muut toiminta

Valiokuntalaisia osallistui Ruokamarssille pe 22.3. Kuopion torilla. Muita tapahtumia oli syksyllä Maa-seutuparlamentti Nurmeksessa. Valiokunta seurasi maitoalan kehitystä myös kokousten välissä. Tiedotuskanavina valiokuntalaisille oli käytössä sähköposti ja WhatsApp-ryhmä.

Itä- ja Keski-Suomen lihavaliokunnan toiminta 2023

Lihavaliokunta kokoontui vuonna 2024 virallisesti yhden kerran, 2.5.2024 Varkaudessa Kaks Ruusua ravintolassa. Lisäksi lihavaliokunnan jäsenet ovat olleet kutsuttuna MTK:n lihafoorumiin etänä 28.3.2024 ja Seinäjoella 13.-14.11.2024 MTK:n Lihaseminaarin yhteydessä. Valiokunnan puheenjohtajana toimii Lauri Jaatinen Toivakasta ja varapuheenjohtajana Paavo Sävilammi Kangasniemeltä.

Investoinnit omistajanvaihdokset ja varsinkin niiden puute ovat suuri huolenaihe Itä- ja Keski-Suomen liittojen alueella. Alueen vakuusarvot ovat pankeissa oletettavasti laskeneet. Rahoituksen saanti on suu-
rella osalla tiloilla vaikeutunut. Investointeihin on rahoitusta saatavilla jonkin verran helpommin kuin
käyttöpääomalle. Osakeyhtiömuotoisilla maataloilla alkavat ensimmäiset omistajanvaihdokset olemaan
ajankohtaisia. Osakkeiden hankinta ei tunnisteta aloitustuessa ja se luo haasteita tilojen myynnille seu-
raavalle omistajalle.

MTK:n Itä-Suomi -ohjelman valmistelussa pohdittavat tavoitteet ovat esimerkiksi erityistalousalue, kas-
vatuspaikkojen pitämistä Itä-Suomessa, alueiden tasapuolinen kohtelu tuottajaosuuskuntien päätök-
sissä, teurastamorakenne, hajautettu tuotanto huoltovarmuuden ja ruokaturvan osana, investointien
rahoituksen turvaaminen ja pankkien luottoluokitus.

Salmonellarahasto pitää saada toimivaksi kokonaisuudeksi. Nykytila voi olla liian suuri riski tuottajille,
salmonellasaneerauksen sattuessa.

Itä- ja Keski-Suomen peltokasvivaliokunta

Vuonna 2024 Itä- ja Keski-Suomen peltokasvivaliokunta jatkoi alueellista yhteistyötä viljelyn ja maata-
louden edistämiseksi. Valiokunnan kokouksessa käsiteltiin ajankohtaisia teemoja, kuten viljamarkkinoi-
den kehitystä, tuotantopanosten kustannuksia julkisiin hintatilastoihin pohjaten, sekä kestävä viljelyn
ratkaisuja. Toiminnassa painotettiin erityisesti viljelijöiden tiedonvaihtoa ja kansallisesti merkittävien
aiheiden esille nostamista.

Kokous ja edustus

Vuoden aikana valiokunta kokoontui yhdesti. Kokoukseen osallistui aktiivinen joukko valiokunnan jäse-
niä, ja keskustelut olivat monipuolisia sekä ajankohtaisia.

Vuoden aikana puheenjohtajana toimi Kimmo Laamanen, varapuheenjohtajana Jarkko Nurminen ja sih-
teerinä Antti Waris. Valiokunnan kokouksessa asiantuntijapuheenvuoron pitivät Max Schulman. Lisäksi
valiokunnan jäsenet toivat esille paikallisia näkemyksiä ja haasteita, jotka auttoivat kehittämään alueel-
lisiä toimintasuunnitelmia.

Keskeiset teemat ja käsittelyt

Viljamarkkinoiden tilanne ja kansainväliset näkymät

Max Schulman toi valiokunnalle terveiset Brysselistä, missä hän osallistui EU:n peltokasviryhmän ko-
koukseen. Keskusteluissa korostuivat viljamarkkinoiden epävakaus, alhaiset satotasot sekä Venäjän ja
Ukrainan viennin vaikutukset markkinahintoihin. Suurimpina haasteina nähtiin lannoitteiden ja muiden
tuotantopanosten korkeat kustannukset sekä sääolosuhteiden vaikutukset viljelyyn.

Valiokunta kävi laajaa keskustelua markkinoiden kehityksestä. Todettiin, että sopimusviljely on edelleen
tärkeä keino hallita hintavaihteluita ja varmistaa tuotteiden kysyntä. Huolta herättivät myös rikkakas-
vien, kuten rikkakananhirssin, leviäminen ja sen vaikutukset satotasoon ja viljelyn kestävyys.

Alueelliset näkökulmat ja viljelykierto

Alueellisissa keskusteluissa nousivat esille kauran merkittävä osuus viljelykierrossa sekä öljykasvien ja kuminan kasvava kysyntä. Jäsenet toivat esille myös paikallisia haasteita, kuten siementen saatavuusongelmia ja vieraslajien leviämistä vuokrapelloille. Valiokunta teki päätöksen laatia kannanoton suomalaisen nurmensiemenen käytön puolesta vieraslajien torjumiseksi.

Kannanotot ja yhteistyö

Valiokunta laati vuoden aikana kannanoton, jossa korostettiin suomalaisen, sertifioitun nurmensiemenen merkitystä viljelyturvallisuuden ja huoltovarmuuden edistämiseksi. Kannanotossa esitettiin konkreettisia keinoja vieraslajien torjumiseksi ja korostettiin kotimaisen siementuotannon merkitystä maatalouden kestävyys- ja turvaamisessa. Kannanotto toimitettiin myös keskusliiton käsiteltäväksi, ja sitä käytettiin osana valtakunnallista vaikuttamistyötä.

Tulevaisuuden tavoitteet ja kehityskohteet

Vuonna 2024 valiokunta asetti tavoitteekseen kehittää valtakunnallista yhteistyötä peltokasvituotannon edistämiseksi. Erityistä huomiota kiinnitettiin datan hyödyntämiseen viljelijöiden kilpailukyvyyn parantamiseksi sekä uusien teknologioiden käyttöönottoon. Keskusteluissa painottuivat myös hiilijalanjäljen laskennan ja kestävä viljelyn tarpeet, jotka ovat yhä keskeisempiä osia maatalouden kehitystä.

Kokouksessa käsiteltiin ajankohtaisia haasteita ja mahdollisuuksia, ja valiokunta onnistui tuomaan esille alueellisesti merkittäviä kysymyksiä niin valtakunnallisella kuin paikallisella tasolla.

Toiminnan tavoitteena on jatkossakin tukea viljelijöitä alueellisten haasteiden ratkaisemisessa sekä edistää kestävä ja kannattavaa peltokasvituotantoa Itä- ja Keski-Suomessa.

Itä- ja Keski-Suomen luomuvaliokunta

Luomuvaliokunta kokoontui vuonna 2024 kaksi kertaa. 3.5.2024 Varkaudessa Kaks Ruusua ravintolassa ja 1.11.2024 Juvalla Partalan kuninkaankartanolla. Juvan kokouksen jälkeen käytiin vierailulla Juvan Muumaalla. Valiokunnan puheenjohtajana toimii Mikko Piippo Lapinlahdelta ja Marisa Hukkanen Rantasalmelta.

Vuosi 2024 on ollut luomutuotannolle haastava. Luomun kehitysnäkymät kertovat karua kieltä luomuun siirtymiseen ja luomussa pysymiseen kiinnostuksesta. Viljelijäkentässä nähdään luomukysynnän heikkeneminen, tiukentuneet luomutuotannon ehdot ja luomutukien ehtojen kiristyminen suurimpina uhkina luomutuotannolle.

Luomuinstituutin johtaja esitelmöi marraskuun kokouksessa luomusatotasoista. Luomussa satokuilu parhaiten suoriutuvien ja keskimäärin suoriutuvien välillä on suurempi kuin tavanomaisessa tuotannossa. Luomussa on mahdollisuuksia tehostaa tuotantoa ja saada siten lisää kannattavuutta.

Luomuvaliokunta on pohtinut miten luomumarkkinaan saisi lisää vauhtia. Luomun ”sekoitevelvoite” voisi olla yksi keino nostaa kysyntää ja tukea valtion 25 % luomutavoitetta.

Luomuvaliokunta on lähettänyt St1:lle ja MTK-Hankinnoille viestin, että uusiutuvan moottoripolttoöljyn jakelua pitäisi pystyä tarjoamaan (jäsenetuna) tavanomaisen polttoöljyn rahdilla.

Kuva 8 Luomuvaliokunta tutustumassa koirapaimennukseen Juvan Muumaa-tilalla. Kuvassa vasemmalta Heikki Teittinen, Heli Ahonen, Mikko Piippo, Anna Siiriäinen ja Marisa Hukkanen (edessä selin).

Itä- ja Keski-Suomen erikoiskasvivaliokunta

Vuonna 2024 Itä- ja Keski-Suomen erikoiskasvivaliokunta jatkoi toimintaansa erikoiskasvituotannon kehittämiseksi. Valiokunta kokoontui vuoden aikana kolme kertaa, ja kokouksissa käsiteltiin laajasti niin markkinatilannetta, erikoiskasvien haasteita kuin alan tulevaisuuden näkymiä. Keskusteluissa nousivat esiin erityisesti tuotantokustannukset, työntekijätilanne, sääolosuhteiden vaikutukset sekä erikoiskasvialan edunvalvonta ja kehitystyö.

Vuonna 2024 valiokunta kokoontui kolme kertaa: maaliskuussa Kuopiossa Tuoreverkolla, kesäkuussa Teamsin välityksellä sekä joulukuussa Juvalla Järvikylän yritysvierailulla. Kokouksiin osallistui laajasti valiokunnan jäseniä eri alueilta sekä asiantuntijavieraita.

Puheenjohtajana toimi Antti Vauhkonen ja varapuheenjohtajana Antti Tolvanen. Sihteerinä toimivat Antti Waris ja Rauli Albert.

Markkinatilanne ja tuotannon haasteet

Kokouksissa käsiteltiin erikoiskasvialan markkinatilannetta ja viljelyn haasteita. Marjanviljelyssä vuosi oli keskinkertainen, ja satotasot jäivät paikoittain heikoiksi. Peruna- ja juuresviljelyssä satokausi oli hyvä, mutta vihannesviljelyssä kesän vaihtelut toivat haasteita. Hintakehitys oli epävarmaa, ja keskusteluissa

nousi esiin ruokaketjun epätasa-arvoinen tulonjako sekä kilpailulainsäädännön vaikutukset erikoiskasvituotantoon.

Työntekijätilanne ja sosiaalinen ehdollisuus

Työntekijätilanne vaihteli alueittain. Osassa tiloista työvoimaa oli riittävästi, mutta toisaalla jouduttiin etsimään työntekijöille lisätöitä. Erityisesti kausityövoiman byrokratia ja kolmansista maista tulevien työntekijöiden palkkaamisen haasteet nousivat keskusteluissa esiin. Sosiaalinen ehdollisuus ja laatu järjestelmien kiristävät vaatimukset aiheuttivat huolta, sillä järjestelmien soveltaminen suomalaisiin olosuhteisiin koettiin haastavaksi.

Viljelyn olosuhteet ja ympäristövaikutukset

Keskusteluissa korostuivat sääolosuhteiden vaikutukset satoon. Kesä oli paikoin hyvin kuiva, ja äärimmäiset sääolosuhteet aiheuttivat merkittäviä vaihteluita kasvukaudessa. Lisäksi keskusteltiin hiilijalanjäljen laskennasta sekä kestävä viljelyn edistämisestä.

Edunvalvonta ja kehitystyö

MTK:n erikoiskasvivaliokunnan kokouksissa käsiteltiin valtakunnallisia linjauksia, ja valiokunnan edustajat osallistuivat keskusteluihin muun muassa viljelystrategian kehittämistä sekä työntekijätilanteen helpottamisesta. Lisäksi keskusteltiin strategiatyöstä erikoiskasvialalle ja SWOT-analyysistä tulevaisuuden näkymille.

Tulevaisuuden tavoitteet

Vuonna 2025 valiokunta jatkaa strategiatyötä ja edunvalvontaa erikoiskasvialan toimintaedellytysten parantamiseksi. Erityisesti keskitytään rahoituksen saatavuuteen, työntekijäkysymyksiin ja kilpailulainsäädännön vaikutuksiin. Lisäksi tavoitteena on kehittää yhteistyötä ja tiedonvaihtoa niin kansallisella kuin kansainvälisellä tasolla.

Valiokunta pyrkii jatkossakin tukemaan viljelijöitä muuttuvassa toimintaympäristössä ja edistämään erikoiskasvituotannon kilpailukykyä ja kannattavuutta Itä- ja Keski-Suomessa.

Itä- ja Keski-Suomen elinkeinopolitiikka- ja yrittäjyysvaliokunta

Elinkeinopolitiikka- ja yrittäjyysvaliokunta kokoontui kerran hybridikokoukseen Saarijärvelle 8.10.

Kevään 2025 aikana se käsitteli sähköpostikokouksessa lausuntoja itäisen Suomen ohjelmaan ja pankkirahoitukseen. Valiokunnan puheenjohtajana toimi **Riku Kalmari** MTK-Keski-Suomesta, **Pekka Partanen** ja sihteerinä **Jari Rouvinen** MTK-Pohjois-Karjalasta.

Itäisen Suomen ohjelman osalta valiokunta painotti rahoituksen pullonkaulojen ratkaisemisen tärkeyttä, jotta maaseutuelinkeinojen kehittäminen alueella saataisiin kunnolla käyntiin. Erityisesti pankkirahoituksen saaminen alkutuotannon ja maaseutuyritysten pk-yrityshankkeille on ollut kiven takana. Vakuusarvojen laskeminen itäisen Suomen kiinteistöillä on vaikeuttanut erityisesti uudisrakentamista.

Lisäksi pankkisääntely on tehnyt pienienkin lainojen saannin niin työlääksi, että yrittäjät mieluummin lykkäävät hankkeita ja toteuttavat niitä hitaammin kassarahoituksella. Myös kiinteistöveron vaikutus uudiskohteissa erityisesti matkailun puolella jarruttaa hankkeiden toteuttamista.

Kansalliseen ruokaketjun kasvu- ja vientiohjelmaan liittyen haluttiin saada oma osio mukaan itäisen suomen ohjelmaan. Tätä asiaa edistettiin kokoamalla yhteen alueen ruoka-alan kehittäjät 16.4 Savonialle Kuopioon. Palaverin lopputulemana päätettiin ruveta kehittämään yhteistyötä kehittämisorganisaatioiden kesken ja rakentamaan yhteistä ruokaklusteri ohjelmaa pelloilta pöytään periaatteen pohjalle.

Syksyn kokouksessa olimme Bioinstituutin vieraina Tarvaalassa Saarijärvellä. Instituutti esitteli valiokunnalle ”Future farming” hanketta, jonka tavoitteena on kehittää tilojen kannattavuutta uusimman teknologian nopeammalla käyttöönotolla. Hanke on mukana EU:n Future Farming verkostossa, johon kuuluvat isoimmat alan tutkimus- ja kehittämisorganisaatiot ja laitevalmistajat. Hankkeen kautta alueen viljelijöillä on mahdollista päästä testaamaan viimeisintä teknologiaa omilla tiloillaan.

Kokouksessa käytiin vilkasta keskustelua maanomistajan oikeuksista ja suojelun kustannusten maksajasta. Keskustelua kiihdytti ajankohtainen raakku-case Kainuussa, jonka tiimoilta julkiseen keskusteluun nousivat eri kokoiset suoja-alueet suojelualueiden ympärillä.

Vuoden 2025 aikana kokeillaan elinkeinopolitiikka- ja yrittäjyysvaliokunnan toiminnan integrointia osaksi uusien maakuntavaliokuntien toimintaa. Tällä tavoin pyritään saamaan lisää vaikuttavuutta edunvalvontaan ja pääsemään tehokkaammin mukaan maakunnalliseen elinkeinojen kehittämistoimien suunnitteluun. Päätökset valiokunnan tulevaisuudesta tehdään kokeilunjakson jälkeen vuoden loppupuolella.

Kokouksen kannanotto:

Ruoka- ja metsäketjun kehittäminen tarvitaan osaksi itäisen Suomen ohjelmaa

Hallituksen asettamien pohjoisen ja itäisen Suomen ohjelmien valmistelutyöryhmät ja neuvottelukunnat ovat aloittaneet tai aloittamassa työtään. Työryhmien ja neuvottelukuntien tehtävänä on laatia ehdotukset alueidensa toimenpideohjelmiksi vuoden 2024 loppuun mennessä.

Ohjelmien tavoitteena on edistää pohjoisen ja itäisen Suomen mahdollisuuksien täysimääräistä hyödyntämistä taloudellisen kasvun, alueellisen elinvoiman, investointien vauhdittamisen, osaamisen kehittämisen ja työvoiman saatavuuden näkökulmista.

Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan ja sen seuraukset mm. Venäjän rajan täysi sulkeminen vaikuttavat merkittävästi rajaseutujen ja koko itäisen Suomen talouteen. Toimet Venäjää vastaan ovat olleet

välttämättömiä, ja ne voivat kestää erittäin pitkään. Nyt onkin saatava nopeasti toimenpiteitä ja resursseja, joilla voidaan vaikuttaa itäisen Suomen kehittämiseen ja elinvoimaan.

Ruokaturvan ja huoltovarmuuden sekä myös kokonaisturvallisuuden merkitys on huomioitava toimenpiteissä ja ohjelmassa. Tarvitsemme itäisen Suomen ohjelmaan oman ruokaketjun kasvu- ja vientiohjelman, joka omalta osaltaan edesauttaa valtakunnallisen vientitavoitteen saavuttamista. Samalla pystymme edistämään alueen huoltovarmuutta, ruokaturvaa ja elinvoimaa, jotka luovat perustan myös rajaturvallisuudelle EU:n ja Suomen itärajalla. Tavoitteen kirjaaminen osaksi itäisen Suomen ohjelmaa helpottaisi pitkäaikaisen rahoituksen keräämistä niin kansallisesti kuin EU- tasolla. Lopullinen rahoitusmalli selkiintyy ohjelman valmisteluhankkeen aikana.

Osana ohjelmaa Itäisen-, Keski- ja Pohjois-Suomen maatilainvestointien tulee saada riittävät vakuusratkaisut ja avustustasoihin tulee tehdä alueelliset korotukset. Alueelle tarvitaan myös uutta elintarviketeollisuutta. Ohjelmassa pitää olla elintarviketeollisuuden toimintaedellytyksiä, kilpailukykyä ja investointeja edistäviä toimia.

Itäisen Suomen metsän jalostushankkeet ovat jääneet vähäisiksi. Alue tarvitsee satsauksia biotalouden uuteen teknologiaan ja tuotekehitykseen, joilla voidaan turvata metsän jalostuksen kehittyminen alueelle. Biotalous nostaminen osaksi tulevan EU komission työohjelmaa mahdollistaisi monen hyvällä alulla olevan kehittämishankkeen etenemisen alueella.

Ohjelmaan tulee sisällyttää myös maa- ja metsätalouden kuljetuksiin tarvitseman tieverkoston perusparantaminen. Investointikohteita valittaessa tulee arvioida tiestön merkitys huoltovarmuuden ja elinkeinoelämän raaka-aineiden kuljetustarpeiden kannalta. Silloin ei lasketa pelkästään henkilö- eikä automääriä vaan kuljetettuja tonneja ja kuljetusten tuomaa arvonlisää erityisesti metsäsektorilla.

Metsien omistus on valumassa ulkomaisille rahastoille ja maakuntien ulkopuolisille omistajille. Metsäverot pitäisi kerätä sinne, minne jäljetkin jäävät omistusmuodosta riippumatta. Tällä olisi iso merkitys syrjäisten seutujen kuntataloudelle ja palvelujen rahoitukselle. Metsäverouudistus pitäisi sisällyttää osaksi erityistalousalueen toimenpiteitä.

Tällä kokonaisuudella uskomme olevan ison merkityksen koko itäisen Suomen elinvoiman ja tulevaisuuden kehittämiseen.

Toivomme, että voitte omalta osaltanne olla mukana tukemassa tämän kokonaisuuden sisällyttämistä Itäisen Suomen ohjelmaan.

Maataloustukien maksuaikataulujen vaikutus viljelijöiden talouteen

Viime vuosien muutokset maataloustukien maksuaikatauluissa ovat johtaneet merkittäviin haasteisiin maatalousyrittäjille, erityisesti suhteessa pankkien korkotukilainojen maksupäiviin. Tämä epäsynkronointi on aiheuttanut likviditeettiongelmia, lisäkustannuksia viivästyskorkojen muodossa sekä vaikeuttanut viljelijöiden talouden suunnittelua.

Ongelma: Maataloustukien maksuaikataulut ovat muuttuneet EU maatalouspolitiikan uudistusten myötä, mikä on siirtänyt tukien maksuajankohtia. Näiden tukien myöhästymisen voi tarkoittaa, että viljelijät eivät saa tarvittavia varoja ajoissa kattaakseen korkotukilainojen maksueriä, jotka ovat tyypillisesti suuria ja ajoitettu tukiin. Korkojen nousu on pahentanut tilannetta, sillä monet viljelijät joutuvat turvautumaan kalliisiin lyhytaikaisiin lainoihin.

Seuraukset:

Rahoituskustannusten nousu: Viivästyneiden maksujen vuoksi viljelijät saattavat joutua turvautumaan lyhytaikaisiin luottoihin tai maksamaan lainoistaan viivästyskorkoa.

Taloudellisen epävarmuuden lisääntyminen: Kun tulovirrat ovat ennakoimattomia, viljelijöiden talouden suunnittelu vaikeutuu, mikä heikentää koko tilan taloudellista kestävyyttä.

Luottoluokituksen heikkeneminen: Jos maksukyvyttömyys lisääntyy, tämä voi heikentää viljelijöiden luottoluokitusta ja vaikeuttaa tulevaa lainanottoa.

Ratkaisut ja kehitysehdotukset:

Aikataulujen synkronointi: Maataloustukien maksuaikataulujen parempi synkronointi pankkien korkotukilainojen maksupäivien kanssa. Tämä tarkoittaa sitä, että tukien maksupäiviä siirrettäisiin lähemmäksi lainojen maksupäiviä. Ruokaviraston tulisi tehdä oikea aikainen tukimaksu esimerkiksi luotottomalla omaa tukimaksuaan ja panttaamalla varsinaiset tuet itselleen. Tukien määrät ovat kuitenkin jo soveltuvaan maksupäivään mennessä tiedossa. Kaikki keinot olisi nyt otettava käyttöön.

Joustavammat maksuaikataulut: Ruokaviraston ja rahoituslaitosten tulisi rakentaa palvelujärjestelmät niin, että korkotukilainojen maksuerät pystyttäisiin synkronoimaan myös jatkossa mahdollisten tukien maksuaikataulujen muuttumisten puitteissa.

Tiedotuksen parantaminen: Viljelijöille tulisi tiedottaa entistä selkeämmin tukien maksuaikataulujen muutoksista ja tarjota neuvontaa, kuinka hallita kassavirtaa näiden muutosten valossa.

Maatalouden korkotukilainojen maksuerien maksuviivästykset aiheuttavat myös pankeille riskiallokatioiden kasvamista ja sitä kautta myös tunnuslukujen heikentymistä. Tämä vääristää myös kokonaisuuksena maatalouden rahoituslaitosten analysoimista, sillä korkotukilainojen maksuerät (tyypillisesti 2 kertaa vuodessa) ovat suuria ja ne on suunniteltu maksettavaksi tietyillä tukierillä. Siten viiveet näissä maksuerissä näkyvät suurina rästeinä ja viivästyskorkoina. On myös riski, että rahoituslaitokset käyttävät näitä tunnuslukuja jatkorahoitusneuvotteluissa negatiivisina vipuvarsina.

Maatalouden ja ruuantuotannon kokonaistilanne rahoituksen suhteen Keski- ja Itä-Suomessa on äärimmäisen vakavalla tolalla ja korjausliike tarvitaan, ennen kuin ruuantuotantoon tarvittava infra on ajettu pysyvästi alas.

Tässä esitetyillä toimilla voitaisiin vähentää viljelijöiden taloudellista stressiä ja parantaa koko maataloussektorin taloudellista kestävyyttä pitkällä aikavälillä sekä huolehtia kotimaisesti huoltovarmuudesta.

Itä- ja Keski-Suomen kuluttajavaliokunta

Kuluttajatyövaliokunta kokoontui etäyhteyksin kerran vuonna 2024; 12.3.2024. Valiokunnan puheenjohtajana toimi Harri Tuomainen. Kuluttajatyövaliokunta kannusti alueensa yhdistyksiä ja viljelijöitä osallistumaan Ruokamarssiin, joka oli kuluttajille suunnattu tempaus.

Heidi Siivonen piti Kokkaa kotimaista -kampanjasta kattavan esitelmän ja kampanja onkin otettu alueellamme hyvin vastaan.

Alueelliset kuulumiset ja tapahtumat:

Etelä-Savo Kokkaa Kotimaista, lähiruokapäivä, Elomessut Kangasniemellä.

Pohjois-Savo Elonkorjuu-tori suurin tapahtuma, Satoa-tapahtuma Siilinjärvellä. YSAOlla avoimet ovet vuosittain. Taitaja-kisat lisalnessa.

Pohjois- Karjala Silva- näyttely viime vuonna oli hyvä, Kokkaa Kotimaista. Taiteiden yö olisi hyvä kuluttajataapahtuma. Ilosaarirock olisi hyvä tapahtuma, Maaseutuparlamentti Nurmeksessa syyskuun lopussa. Viime vuonna oltiin Vihreiden puoluekokouksessa, maatilojen avoimet ovet.

Keski-Suomi Kokkaa Kotimaista, avoimet ovet.

Itä- ja Keski-Suomen osaaminen ja hyvinvointi -valiokunta

Valiokunta kokoontui tänä 19.2.2024. Valiokunta käsitteli Välitä viljelijästä -projektin tutkimustuloksia. Projekti on ollut käynnissä kahdeksan vuotta, ja sen vaikuttavuudesta on tehty tutkimus, joka valmistui ennen vuodenvaihdetta. Tutkimuksen mukaan avunhakemisen kynnys on madaltunut ja projektityöntekijöiden työ on vahvistanut asiakkaiden hyvinvointia ja työkykyä. Projektin laajempi vaikutavuus näkyy puhumattomuuden kierteen katkaisussa ja mielenterveysasioihin liittyvien leimojen vähenemisessä. Hallitusohjelmassa on kirjattu projektin toimien vakinaistaminen, ja lakiluonnos tulee maaliskuun lopulla. Laki tulisi voimaan vuoden 2025 alussa.

MTK-Keskusliiton ajankohtaiset terveiset kokoukseen toi Kati Partanen. Viljelijöiden hyvinvoinnista ja jaksamisesta on puhuttu pitkään, mutta edelleen on paljon työtä tehtävänä. Ruokaketjun taloudellisen hyödyn oikeudenmukaisempi jakaantuminen auttaisi kokonaistilannetta. Lakiluonnokseen on tulossa maksusitoumukset mielenterveyteen liittyviin palveluihin. Melalla on kehittämisohjelma lomittajien saatavuuteen liittyen. Keskusliiton valiokunta järjestää koulutuksia sosiaaliturvan eri alueista ja webinaareja työkyvyn tukemisesta. Agrihubin toiminta kehittyy, ja uutena asiana käsitellään viljelijöiden kognitiivista kuormitusta.

Valiokunta kävi myös ajankohtaiskeskustelun alueen kuulumisista. Lomittajien saatavuus on huono koko IKS-alueella, ja Etelä-Savon alueella tulee paljon huonoa palautetta lomitukselta. Pohjois-Savossa on ohjeistettu viljelijöitä pitämään vuosilomia puolet kesäkuun alkuun mennessä. Pohjois-Savossa on järjestetty Välitä viljelijästä -hyvinvointipäivä, ja Kiila-kuntoutus on toteutumassa. Keski-Suomessa pitkät pakkasjaksot ja suuri lumimäärä ovat aiheuttaneet pitkäaikaista väsymistä, ja useita isoja lypsykarjataloja on lopettanut tuotannon. Pohjois-Karjalassa Välitä viljelijästä -projektissa korostuvat yksinyrittäjät, joilla on kotieläimiä.

Valiokunnan puheenjohtajana toimi Marita Miettinen Pohjois-Karjalasta ja Jouko Åkerlund varapuheenjohtajana.

Itä- ja Keski-Suomen ympäristövaliokunta

Ympäristö- ja maapoliittinen valiokunta on Itä- ja Keski-Suomen yhteinen ja siihen kuuluu Keski-Suomi, Pohjois-Savo, Etelä-Savo ja Pohjois-Karjala.

Vuonna 2024 valiokunta kokoontui kaksi kertaa: 13.3. Keiteleellä ja 19.11. Kiteellä.

Kevään kokouksessa kokousesitelmän pitivät Keiteleen kunnanjohtaja Emilia Savolainen sekä ympäristönsuojelutarkastaja Elisa-Maria Heikkinen.

Savolaisen esitelmä keskittyi kunnan strategiaan ja elinvoimaan ja siihen liittyen myös maankäyttöön. Kunta on mm. aktiivisesti hankkinut maa-alueita elinkeinoelämän tarpeisiin. Kunnassa on vireillä useita energiahankkeita. Keskusteltiin myös kaavoituksesta ja siitä, miten eri maankäyttömuodot voidaan yhteensovittaa.

Heikkisen esitelmässä tuotiin esille, mitä ympäristönsuojeluyksikön työtehtäviin kuuluu. Todettiin toimintakentän olevan laaja. Keskusteltiin myös siitä, miten esimerkiksi ympäristönsuojelumääräykset voivat vaikuttaa maatalouden harjoittamiseen, esimerkkinä lannanlevitys ja laidunnus pohjavesialueilla.

Syksyn kokouksessa Kiteen kaupunginjohtaja Pekka Hirvonen kertoi puheenvuorossaan mm. alueen maa- ja metsätaloudesta, rakenteilla olevasta biotermiinalista sekä tuuli- ja aurinkovoimasta. Yritystoiminnasta mainittiin mm. metalli- ja puusepänteollisuus.

Yrittäjä Timo Väänänen kertoi pakastekuivauksesta. Esittelyn perusteella keskusteltiin mm. luomuserifioinnista ja luomukeruusta sekä pakastekuivattujen tuotteiden markkinoista Suomessa ja ulkomailla. Maaseutuyrittäjä Pekka Partanen kertoi maatilan toiminnasta. Tilalla on sekä lypsy- että lihakarjaa. Lisäksi tehdään mm. aurausurakointia. Tilalla on investoitu biokaasun talteenottoon ja rakennuksia lämmitetään metsäenergialla.

Kokouksessa ja kokouksen jälkeenkin on pohdittu valiokuntatoimintaa jatkossa. Vuoden 2025 aloittaneet maakuntavalioikunnat käsittelevät laajalti myös ympäristö- ja maapoliittisia asioita.

Valiokunnan puheenjohtajana v. 2024 toimi Veli-Matti Ahlqvist ja sihteerinä Seppo Niskanen

MTK-Keski-Suomen jäsenet 31.12.2024

	Jäsentilat/ Vastuuhenkilöt	Perheenjäsen	Henkilöjäsen	Kunniajäsen	Opiskelijajäsen	Osakkaat	Muut jäsenlajit	Kaikki jäsenet 2024	Jäsenten peltopinta-ala ha	MTY-jäsenten metsä ala ha
MTK SydänSuomi	229	308	12		1	7		557	9 016	20 470
MTK-Hankasalmi	122	170	7			3		302	4 329	8 410
MTK-Jou-Lu	135	204	11			1		351	4 025	10 541
MTK-Jyväskylä	63	72	13		2			150	2 343	4 556
MTK-Jämsän Seutu	231	310	5					546	6 757	16 131
MTK-Kannonkoski	45	99			1	1		146	1 700	3 737
MTK-Karhi	152	239	12	2				405	6 465	11 800
MTK-Keurusseutu	150	237	10	1	1		1	400	4 130	15 103
MTK-Konnevesi	146	177	4			1		328	2 202	9 328
MTK-Korpilahti-Muura	164	217	5		1			387	3 970	11 138
MTK-Laukaa	175	218	7		2	2		404	5 864	11 308
MTK-Petäjävesi	55	62	3		1			121	1 541	3 711
MTK-Saarijärvi	185	214	10			3	1	413	6 726	11 476
MTK-Toivakka	45	48						93	1 422	3 138
MTK-Uurainen	58	107	6					171	1 906	3 563
MTK-Äänekoski ry.	122	237	12	4				375	2 873	6 697
*lähde: Oiva-jäsenrekisteri	2 077	2 919	117	7	9	18	2	5 149	65 268	151 106

Taulukko 2. MTK-Keski-Suomen jäsenyhdistykset ja jäsenmäärät vuonna 2024

Yhteisöjäsenet

Osuuskunta Maitosuomi, Alueosuuskunta Itämaito, Osuuskunta Pohjolan maito, Osuuskunta Tuottajain Maito, Osuuskunta Lihakunta, Metsäliitto Osuuskunta, Itikka Osuuskunta, Osuuskauppa Keskimaa, Keski-Suomen Osuuspankki ja LähiTapiola.

MTK-Keski-Suomen tilinpäätös 2024

TULOSLASKELMA 1.1. - 31.12.	2024	2023
VARSINAINEN TOIMINTA		
Tuotot		
Varsinaisen toiminnan tuotot		
hankerahoitus	27 455,48	29 105,01
Tuotot yhteensä	44 643,78	55 812,55
Kulut		
Varsinaisen toiminnan kulut		
Kulut yhteensä	-369 339,94	-277 073,03
Varsinaisen toiminnan kulujaama	-324 696,16	-221 260,48
VARAINHANKINTA		
Jäsenmaksutuotot	212 759,08	202 236,97
Muut varainhankinnan tuotot	6 090,44	6 201,58
Varainhankinta yhteensä	218 849,52	208 438,55
SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA		
Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuotot	28 291,54	26 771,12
Sijoitus- ja rahoitustoiminnan kulut	-7 904,94	-7 292,37
Sijoitus- ja rahoitustoiminta yhteensä	20 386,60	19 478,75
Satunnaiset kulut		
Muut avustukset	8 070	2 700
Tilikauden tulos	-77 390,04	9 356,82
TASE 31.12.		
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Aineelliset hyödykkeet	3 464,24	3 915,62
Sijoitukset	588 326,28	675 635,75
Vaihtuvat vastaavat		
Saamiset	20 075,60	18 446,92
Rahat ja pankkisaamiset	33 759,84	33 250,41
Vastaavaa yhteensä	645 625,96	731 248,70
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Rahastopääoma	450 285,08	450 285,08
Ed. tilikausien ylijäämä	232 952,25	223 595,43
Tilikauden ylijäämä	-77 390,04	9 356,82
Oma pääoma yhteensä	605 847,29	683 237,33
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lyhytaikainen vieras pääoma	39 778,67	48 011,37
Vieras pääoma yhteensä	39 778,67	48 011,37
Vastattavaa yhteensä	645 625,96	731 248,70

Toimintakertomus 2024 Keski-Suomen Maataloustuottajain Säätiö

Hallinto

Keski-Suomen Maataloustuottajain Säätiön hallitus kokoontui tilivuonna kaksi kertaa. Säätiön hallitukseen kuuluivat kertomusvuonna Kalle Hankamäki (pj) (varalla Minna Häkkinen), Jarkko Pakkanen (varapj, varalla Henna Laulajainen) sekä MTK Keski-Suomi ry:n johtokunnan nimeäminä edustajina Tomi Ahonen (varalla Paavo Hienola) ja Jani Rantanen (varalla Jarkko Nurminen). Säätiön sihteerinä ja asiamiehenä toimi Minna Kepponen. Hallinto- ja toimistopalvelut säätiölle tuotti Metsänhoitoyhdistys Keski-Suomi ry.

Hallinnon toiminta

Säätiön hallitus kävi tutustumassa Sumiaisten metsäkiinteistöiden tilaan. Mhy Keski-Suomen metsäasiantuntija Tarja Salonen kertoi metsänhoitosuunnitelmista. Perehdyttiin myös alueen metsätietöön ja tutustuttiin uuden metsätien rakennussuunnitelmaan. Suunnitelma on määrä toteuttaa vuoden 2025 aikana. Uusi tie tulee palvelemaan Aholan kiinteistön metsätaloutta.

Säätiön omaisuus

Säätiö omistaa metsää yhteensä 157 ha. Tilat sijaitsevat Äänekosken Sumiaisissa ja Petäjävedellä. Metsät ovat hyvässä kasvukunnossa ja vuosikasvu on vuonna 2016 laaditun metsäsuunnitelman mukaan 1 134 m³. Metsätalouden tuloja kertyi tilivuonna 87.135,17 euroa.

Metsä Board Oyj:n osakkeita on 4 311 kpl. Metsäliitto osuuskunnan osuuspääomaan on sijoitettu 67.992e. Metsäliiton osuuspääoma tuotti tilivuonna korkoa 2262,68 euroa.

Säätiön omistaman Kiinteistö Oy Maatalon huoneiston kokonaispinta-ala on 186,5m². Huoneistossa toimivat vuokralaisina MTK Keski-Suomi ry, MTK ry Metsälinja, Mhy Keski-Suomi ja Viestimedia Oy (MT). Säätiöllä on myös osuus Maatalon yhteisistä tiloista. Vuokratuloja tilivuonna kertyi kaikkiaan 26.426,48 euroa.

Säätiön myöntämät avustukset

Säätiö myönsi tilivuonna toiminta-avustuksia ja apurahoja säätiön sääntöjen mukaiseen toimintaan yhteensä 11.820 euroa.

Lähipiiritoiminta

Hallituksen jäsenille maksettiin matkakustannusten korvauksia, mutta ei palkkioita. Perustajayhteisö MTK Keski-Suomi ry:lle myönnettiin toiminta-avustusta 8.070 euroa.

Tilikauden tulos

Säätiön tilinpäätös osoittaa tilikaudelta ylijäämää 58.814,64 euroa.

MTK Keski-Suomi ry on syyskokouksessaan valinnut säätiön varsinaiseksi tilintarkastajaksi Tilintarkastus Riuttanen Oy:n ja varatilintarkastajaksi SYS Audit Oy:n.

Keski-Suomen Maataloustuottajain Säätiön hallitus

Kalle Hankamäki	Jarkko Pakkanen	Tomi Ahonen
Jani Rantanen	Minna Kepponen	

MTK-Keski-Suomen toimintasuunnitelma vuodelle 2025

MTK-Keski-Suomi ry on maa- ja metsätalouden harjoittajien sekä maaseutuyrittäjien maakunnallinen ammatti- ja etujärjestö. Toimimme asiantuntemuksen ja vuorovaikutuksen kautta jäsentemme yritystoiminnan edellytysten turvaamiseksi ja kehittämiseksi muuttuvassa toimintaympäristössä. Toimimme MTK:n ja yhdistystemme kumppaneina järjestö- ja edunvalvontatyössä. Edunvalvontamme lähtökohta on jäsenten elinkeinojen harjoittaminen ja niiden edistäminen sekä maanomistajien oikeuksien ja luonnonvarojen kestävä käytön turvaaminen. Toimintamme päämäärä on elinvoimainen maaseutu, jossa järjestön jäsenet ovat henkisesti ja taloudellisesti hyvinvoivia.

JÄRJESTÖN YHTEISET AVAINTAVOITTEET VUONNA 2025 OVAT:

1. Vahva yhteiskunnallinen vaikuttaja

2. Markkinoilla on menestyttävä

3. Järjestön voima on omaksi kokemisessa

MTK-Keski-Suomen toimintasuunnitelma on laadittu täydentämään maakunnallisista lähtökohdista koko järjestön tavoitteita.

1. Vahva yhteiskunnallinen vaikuttaja:

- 1.1. Vahvistamme ja laajennamme omaisuuden suojaa omistajan päätösvaltaa kunnioittaen kotimaassa ja EU:ssa
 - Huolehdimme MTK Yhdistystemme kyvystä puuttua omaisuuden suojaa ja omistajan päätösvaltaa heikentäviin toimiin ja päätöksiin.
 - Huolehdimme, että medially, päättäjillä ja sidosryhmillä on ajantasainen tieto ja ymmärrys omaisuuden suojaa uhkaavista tekijöistä.
 - Osallistumme aktiivisesti sidosryhmätyöskentelyyn ja tuomme sidosryhmätapaamisissa alkutuotannon näkökulman jämerästi esiin.
 - Seuraamme toiminta-alueellamme toimintasektorimme viestintää ja mediaa ja teemme siihen kannanottoja ja lausuntoja.
- 1.2. Lisäämme kokonaisturvallisuutta ja vahvistamme suomalaisen tuotannon edellytyksiä kehittämällä omavaraisuutta ja kriisinsietokykyä.
 - Vahvistamme jäsenten varautumista ilmasto- ja ympäristöriskeihin sekä yritys vastuullisuuden vaatimuksiin.
 - Edistämme jäsenkuntamme tietoisuutta oman varautumisen ja turvallisuuden toimista yritystoiminnassa.
 - Edistämme yleistä ymmärrystä elinkeinojemme merkityksestä huoltovarmuudelle, ruokaturvalle sekä energiaomavaraisuudelle.
 - Olemme mukana kumppanina huolehtimassa huoltovarmuudesta kriisitilanteissa.

- Edistämme VAP-varautumiskoulutusta ja yhteistyötä MPK:n, ELY:n ja kuntien YTA-alueen kanssa.
- Edistämme toiminta-alueellamme luonnonvara-alan mahdollisuuksia ja tulevaisuusnäkökulmia toiminnallamme.
- Edistämme alkutuottajien hyvinvointia kannustamalla ja järjestämällä hyvinvointipalveluita, kuten KIILA-kuntoutuskursseja.
- Kannustamme jäsenistämme tilakohtaiseen kokonaisvaltaiseen varautumiseen, missä otetaan huomioon tilakohtaiset resurssit, kuten energia ja pelastussuunnitelmat.
- Kannustamme tilakohtaiseen ennakointiin ja haemme koulutuksia kokonaisvaltaisesti tilakohtaisen iskunkestävyyden kasvattamiseksi.

1.3. Järjestömme ja jäsenemme ovat osaavia, vastuullisia ja ratkaisukeskeisiä yhteistyökumppaneita.

- Tapaamme vaikuttamistyössä alueen kansanedustajia ja Euroopan Unionin parlamentin edustajia omalla alueellamme ja/tai yhteistyössä Itä- ja Keski-Suomen alueella.
- Tapaamme tiedotusvälineiden edustajia ja tarjoamme juttuaiheita sekä olemme tavoitettavissa taustoituksia varten maa- ja metsätalouden mahdollisuuksista ml. hiilensidonta, vastuullisuus ja ympäristökysymykset.
- Osallistumme maakunnan kehittämistyöhön ja tuomme aktiivisesti esille maa- ja metsätalouden mahdollisuuksia ja niiden merkitystä maakunnan ja kuntien kehittämis- ja mielikuvatyössä sekä sidosryhmien tapaamisissa ja kokouksissa.
- IKS-alueen yhteistyöllä toteutamme alueellisia jäsen- ja yhdistyswebinaareja, jotka palvelevat edunvalvontaa ja jäsentemme yritystoimintaa sekä edistävät digitaalisia taitoja.
- Osallistumme sidosryhmien hankkeiden ohjausryhmiin maakuntaa ja maaseutuelinkeinoja kehittäväällä otteella
- Osallistumme IKS valiokuntatyöllä MTK:n vaikuttamistyöhön sekä annamme lausuntoja tavoitteidemme mukaisesti valmisteltaviin asioihin.

2. Markkinoilla on menestyttävä:

2.1 Vahvistamme jäsentemme neuvotteluasemaa edistämällä reilua lainsäädäntöä sekä kehittämällä toimintamalleja ja osaamista.

- Edistämme tuottajayhteistyötä ja -organisaatioiden perustamista, esim. uuden Tuottohankkeen avulla.
- Kohennamme jäsenten markkina-asemaa kysyntää vastaavalla, hiilensidontaa ja vastuullisuutta korostavalla tuotannolla. Tähän tähtää myös Ilmastomuutokseen varautuva viljelijä -hankkeen toiminta.
- Viestimme toimialojemme vastuullisuudesta ja positiivisista ympäristövaikutuksista. Välitämme tietoa jäsenkunnalle yhdistysten kokouksissa, tilaisuuksissa ja suoralla jäsenviestinnällä sekä sosiaalisessa mediassa jäsenkuntaa laajemmin.
Edistämme viljelijöiden välistä rakentavaa vuoropuhelua
- Pidämme aktiivisesti esillä ruoka- ja puumarkkinoihin liittyvää tietoa, elinkeinojen taloudellista tilannetta, kauppa- ja sopimuskäytäntöjä. Tuomme esiin näissä havaittuja epäkohtia sekä medialle että sidosryhmille.

- Teemme ruuantuotannon imago- ja kuluttajatyötä sekä kotimaisuuskampanjoita itse ja kumppaneiden kanssa. Edistämme jäsenkunnan ammattien arvostusta sekä kuluttajien myönteistä asennetta suomalaista ruokaa kohtaan viestinnällä, kampanjoilla ja tapahtumilla.
 - Kannustamme MTK-yhdistyksiä omien ja järjestön kampanjoiden toteuttamisessa kuten Kokkaa kotimaista-kampanja, koululais- ja päiväkot- sekä avoimet ovet maatilalla -tapahtumat.
 - Jatkamme tuuli- ja aurinkovoimaan liittyvien koulutusten järjestämistä yhä parempien sopimusten saavuttamiseksi.
 - Edistämme markkinavaikuttamiseen koulutusmoduulien osallistujaviestintää
 - Teemme vahvaa kuluttaja- ja kotimaisuustyötä yhdessä kumppaniemme ja sidosryhmiemme kanssa.
 - Tuemme jäsenistömme osaamista MTK-Akatemian ja liittomme osaamiskapasiteetin keinoin vallitsevassa markkinaympäristössä
- 2.3 Hyödynnämme vihreän siirtymän tarjoamat uudet liiketoimintamahdollisuudet jäsentemme ansaintaa lisäävällä tavalla
- Valmistelemme yhteistä hanketoimintaa Järvi-Suomen ohjelman ympärille yhteistyössä MTK-liittojen ja muiden toimijoiden kanssa
 - Viestimme hankekumppaneiden ja sidosryhmien toteuttamista jäsenkunnalle sopivista tapahtumista, koulutuksista ja tiedoksiannoista.
 - Edistämme maanomistajien neuvottelukuntien perustamista ja toimintaa tuuli- ja aurinkovoi-mahankkeissa.
- 3. Järjestön voima on omaksi kokemisessa**
- 3.1 MTK-järjestö on yhtenäinen, tasa-arvoinen ja kaikkia jäsenryhmiään edustava yhteisö
- Kehitämme IKS-valiokuntien ja niihin liittyvien verkostojen toimintaa, jolla myös osallistamme laajempaa jäsenkuntaa yhteiseen edunvalvontaan
 - Huolehdimme sekä ulkoisessa- että jäsenviestinnässämme siitä, että MTK:n laaja edunvalvontatyö tulee entistä näkyvämmäksi ja ymmärrettävämmäksi kaikille jäsenillemme.
 - Tiedostamme tarpeet kehittää liittoa kokonaisuutena ja kannustamme yhdistyksiä kehittämään toimintaansa jäsentarpeita vastaavasti
 - Teemme viestinnän keinoin liittomme edunvalvontatyön tunnetuksi jäsenillemme ja potentiaalisille jäsenille.
- 3.2 Pidämme hyvää huolta jäsenistämme ja mahdollistamme monipuolisen osallistumisen ja vaikuttamisen
- Edistämme jäsenpalveluiden käyttöönottoa ja mobiilikäyttöliittymän tunnettuutta.
 - Pyrimme aktiivisella ja ajantasaisella viestinnällä tavoittamaan jäsenet sekä edistämään sillä jäsenpitoa ja hankintaa.
 - Edistämme tietämystä jäseneduista
- 3.3 Kehitämme rohkeasti järjestöämme vastaamaan tuleviin toimintaympäristön muutoksiin ja jäsentemme tarpeisiin.
- Olemme aktiivisesti mukana kehittämässä järjestöä, jäsenpitoa ja jäsenhankintaa edistävällä tavalla yhteistyössä MTK:n ja yhdistysten kanssa.

- Markkinoimme keskusliiton koulutustarjontaa vaikuttamiseen ja järjestötyöhön

3.4 Tarjoamme houkuttelevan jäsenyyden nuorille, potentiaalisille ja toimintaansa kehittäville.

- Edistämme järjestön uudistumista maaseutunuorten toiminnalla, jossa kannustamme maaseutunuria mukaan järjestön toimintaan ja kannan muodostukseen valiokuntatyöllä ja osallistamisella.
- Otamme käyttöön MTK:n Tervetuloa järjestöön ja jäsenenöitymisasiakirja -toimintakonseptin.

3.5 MTK-Keski-Suomi on erinomainen työpaikka

- Kehitämme toimihenkilöiden perehdytystä liittoon ja jatkamme vaikuttajataitojen koulutusta.
- Kehitämme edelleen turvallista työympäristöä ja koulutamme siihen liittyviin toimintatapoihin
- Toteutamme vuosittain kehityskeskustelut, ja kehitämme toimintaa tulosten pohjalta
- Uudistamme toimistovälineitä johdonmukaisesti vastaamaan nykypäivän vaatimuksia ja mahdollistamme loppukäyttäjien osaamisen kehittämisen tehokkaaseen hyödyntämiseen.
- Huolehdimme toimihenkilöiden ja luottamushenkilöiden jaksamisesta ja viihtyvyydestä tehävissään systemaattisesti ja tehokkaasti.

3.6 Muuta

- Tuemme yhdistyksiä toteuttamaan ammattikunnan ja yhdistyksen esilletuomiseen videona ja hyödyntämään MTK-säätiön toteutusrahoitusta
- Osallistumme IKS puheenjohtajien ja sihteerien neuvottelupäiviin sekä syksyllä toteutamme ne maakunnallisesti.
- Edistämme yhdistysten välistä yhteistyötä yhdessä tekemällä ja tukemalla yhdistysten yhteenliittymisprosesseja siihen liittyvällä tiedolla.
- Teemme edunvalvontaa metsänhoitoyhdistysten kanssa mm. alueellisessa metsävaliokunnassa
- Jatkamme MTK-Keski-Suomen toiminnan kehittämistä ja tekemisen suuntaamista itsenäisesti sekä yhteistyössä muiden Itä-Suomen MTK-liittojen kanssa
- Jatkamme taloushallinnon yhteistyötä MTK-Pohjois-Suomen kanssa.

MTK Keski-Suomi Johtokunta

MTK-Keski-Suomen talousarvio vuodelle 2025

TALOUSARVIO	2025	2024
VARSINAINEN TOIMINTA		
Tuotot		
MSL suoritukset		1 500,00
Riskienhallintayhteistyö	10 350,00	7 000,00
Toimistokorvaus Mela	2 360,00	2 400,00
Vuokratuotot	1 044,00	19 680,00
Muut vars. toiminnan tuotot	4 000,00	
Edelleen laskutukset	5 000,00	
Hanketuotot		32 000,00
Tuotot yhteensä	22 754,00	57 644,00
Kulut		
Palkat ja palkkiot	157 138,59	213 708,00
Henkilösivukulut	22 293,32	28 479,20
Poistot	600,00	1 000,00
Matkakulut	19 000,00	13 734,45
Kokoukset	11 700,00	16 400,00
Toimistokulut	31 740,00	41 600,00
Muut varsinaisen toiminnan kulut	16 950,00	37 191,00
Kulut yhteensä	259 421,91	357 213,07
VARSINAISEN TOIMINNAN TUOTTO/KULU-JÄÄMÄ	-236 667,91	-299 569,07
VARAINHANKINTA		
Varainhankinnan tuotot	216 600,00	223 032,00
SIJOITUS JA RAHOITUSTOIMINTA		
Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuotot	28 000,00	22 500,00
Sijoitus ja rahoitustoiminnan kulut	-7 310,00	-7 180,92
Avustukset		
Tilikauden yli-/alijäämä	622,09	-61 217,99

MTK-Keski-Suomi ry:n paikallisyhdistykset vuodelle 2025

